

Espoon elinkeinovyöhykkeiden kehityskuva

Julkaisua voi tilata osoitteesta:

Espoon kaupunki
Kaupunkisuunnittelukeskus
PL 43
02070 ESPOON KAUPUNKI

Lisätietoa:

asiakaspalvelu puh. (09) 8162 5200, yleiskaavayksikkö puh. (09) 8162 4337

Kartat, kuvat ja taitto:

Marita Streng-Nissi suunnitteluavustaja
Arja Streng suunnitteluavustaja

Valokuvat:

Kaupunkisuunnittelukeskus
Anssi Krooks

Espoon Kaupungin Painatuskeskus 2010

JOHDANTO

Espoon kaavoitusohjelmassa 2010-2013 on päätetty Espoon maankäytön tavoitetila ja visio 2030 asiakirjan tekemisestä. Työssä kartoitetaan asunto- ja työpaikkarakentamiseen sopivat merkittävät alueet seudulla, niitä yhdistävä liikennejärjestelmä ja seudullisesti tärkeät virkistysaluekokonaisuudet ja -reitit. Työssä määritellään alueen elinvoimaisuutta edistävät ns. kehittämiskäytävät. Espoon elinkeinovyöhykkeiden kehittämislinjaukset vuodelle 2035 ovat osa tätä työtä ja osa maakuntakaavan tarkistamistyötä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on laatinut lautakuntasopimuksen vuosille 2009-2012. Sopimus on kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenten yhteinen asiakirja, joka ohjaa lautakunnan työskentelyä. Lautakuntasopimukseen on kirjattu lautakuntakauden tärkeimmät kohteet. Niihin kuuluu Espoon maankäytön tavoitetila ja visio 2030 asiakirja, johon kootaan ydinasiat monista kaavoitusohjelmassa määritellyistä suunnitelmista.

Kaupunginhallituksen elinkeino ja kilpailukykyjaostao (ent. elinkeino- ja työllisyysjaosto) on kokouksessaan 16.9.2008 käsitellyt Espoon yritystontti-tarjonnan turvaamista. Elinkeino- ja kilpailukykyjaosto päätti pitää elinkeinovyöhykkeisiin pohjautuvaa aluejakoa Espoon yritysalueiden pitkäjänteisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Samassa päätöksessä kehoitettiin kaupunkisuunnittelua ja kaupunkisuunnittelulautakuntaa varmistamaan elinkeinovyöhykkeiden kokonaisvaltaisen kehittämisen maankäytön ja kaavoituksen keinoin sekä valmistelemaan tältä pohjalta ehdotukset maakuntakaavan päivittämistä varten.

Päätöksessä todettiin, että Espoon nykyiset yritysalueet ja -tontit eivät riitä kasvavalle yritystoiminnalle, ja että tarvitaan pitkän aikavälin strategista näkemystä yritysalueiden kehittämiseksi. Päätöksessä esitetään yritysalueiden kokoamista suuremmiksi elinkeinovyöhykkeiksi, joiden toiminnallisuuden kehittämisen tulee pitkäjänteisesti ohjata koko kaupunkisuunnittelua.

Raportin on laatinut työryhmä, johon kuuluivat Ritva Helminen-Halkola(pj.), Jorma Alvesalo, Seija Lonka (30.11.2009 saakka), Laura Malm-Grönroos (siht.) ja Vuokko Rouhiainen kaupunkisuunnittelukeskuksen yleiskaavayksiköstä, Outi Ervasti konserniesikunnasta sekä Vesa Gummerus kiinteistöpalvelukeskuksen tonttiyksiköstä.

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	3
1 KEHITYSKUVAN LÄHTÖKOHDAT	5
Espoo-visio 2020 ja Espoo-strategia 2010-2013	5
Yritysalueselvitys 2009	5
Pääkaupunkiseudun yritysraportti (YTV 2009)	5
Menestyvä metropoli - Metropolialueen kilpailukykystrategia (2008)	5
Helsingin seutu 2050 (2008).....	5
Tarkistettut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) (2008).....	5
Uudenmaan maakuntaohjelma 2007 - 2010 (2007).....	6
Uudenmaan maakuntasuunnitelman 2030 visio ja strategia (2006).....	6
Espoon eteläosien yleiskaavan yleistavoitteet, KV:n päätös 16.12.2002.....	6
Espoon yritysalueet 2001 (2001).....	7
Uudenmaan 2000-luvun osaamisen maankäyttöstrategia - loppuraportti (2001)	7
2 TYÖPAIKAT JA TYÖNTEKIJÄT	8
Työpaikat Espoossa v. 1965 - 2030	8
Työpaikat suuralueittain 2004 - 2030	8
Työpaikat, työvoima, työllisyys	9
3 NYKYINEN ELINKEINORAKENNE JA ELINKEINOALUEET	11
Suuret yritykset	11
Tärkeimmät toimialaryhmät.....	11
Erikoistuminen.....	12
Alueellinen sijoittuminen.....	12
Uudet yritykset	12
Nykyiset yritysalueet ja yleiskaavojen työpaikka-alueet	13
Yleis- ja asemakaavojen varannot työpaikka-rakentamiseen	14
Tonttivarannon käytettävyys	15
Espoon kaupungin omistamat yritystontit.....	15
4 ELINKEINOVYÖHYKKEET	16
Keskukset	18
Väyliä vyöhykkeet	18
Raiteiden vyöhykkeet.....	18
Muut vyöhykkeet.....	18
Keskukset	19
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	20
LIITE 1.....	21
LIITE 2.....	23
LIITE 3.....	25
LIITE 4	26
LIITE 5	27
LÄHTEET.....	28

1 KEHITYSKUVAN LÄHTÖKOHDAT

Espoon elinkeinovyöhykkeiden kehityskuvan taustalla on useita elinkeinoihin liittyviä tavoitteita, strategioita ja tilastoja. Kaikkia on käytetty taustamateriaalina, vaikka vain osa materiaalista on suoraan nähtävissä nyt ehdotetussa vyöhykekuvassa.

Espoo-visio 2020 ja Espoo-strategia 2010-2013

Espoo-visio on kuva tulevaisuudesta, johon halutaan kulkea sekä tahtotila, johon halutaan yhdessä panostaa. Visioon 2020 sisältyvät elinkeinon kehittäminen liittyvät ajatukset: Espoo on edelläkävijä. Espoo on hyvä paikka asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää. Espoo osana pääkaupunkiseutua tunnetaan maailmanlaajuisesti verkottuneena huipputeknologian, koulutuksen, kulttuurin, liikunnan, tutkimuksen ja innovaatioiden erityisosaajana.

Strategialla tarkoitetaan tietoista suunnanvalintaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Espoo-strategian yksi näkökulma on se, että Espoo on elinvoimainen ja kilpailukykyinen kaupunki. Tämän näkökulman päämäärä on, että kaupunki on kansainvälisesti houkutteleva ja kiinnostava. Osaavat ihmiset ja yritykset juurtuvat Espooseen. Valtuustokauden tavoitteena ovat mm.

- Otaniemi-Keilaniemi-Tapiola-Suurpelto -kokonaisuutta kehitetään tieteen, taiteen, talouden (T3) ja liikunnan monipuolisena keskittymänä sekä puutarhamaisena asuinalueena.
- Otaniemen innovaatioympäristö tuottaa kasvuhakuisia yrityksiä ja maailmanluokan palveluinnovaatioita.
- Kaupunki osana metropolialuetta on tieteen, taiteen ja talouden yhdistämisen vetovoimasta tunnettu edelläkävijä merkittävimpien kansainvälisten verkostojen ja kaupunkiseutujen keskuudessa.
- Yritystoiminnan kasvu on vahvistanut kaupungin tulopohjaa.

Yritysalueselvitys 2009

Katsaus pääkaupunkiseudun yritysalueisiin ja yritystoimintaan Newsec-Maakanta Oy (2009) Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien tonttiyksiöiden toimeksiannosta tehty selvitys, jossa on laadittu profiilit pääkaupunkiseudun yritysalueista sekä tehty tonttimaan hintoihin keskittyvä markkinaselvitys. Sisältää yksityisten yritysten lisäksi kunnallis- ja valtionhallintoon sekä seurakuntiin liittyvää tietoa.

Tulevaisuuden näkymistä arvioidaan, että Espoossa merkittävin yritystoimintojen kasvusuunta kohdistuu Länsimetron asemien vaikutusalueelle ja Länsiväylän tuntumaan. Espoon toimistoalueille tyypillisen kansainvälisen ICT-teollisuuden sekä konsultti- ja suunnitteluyritysten profiiliin arvioidaan myöskin säilyvän. Lisäksi Kehä III:n varren arvioidaan korostuvan yritysalueena

Pääkaupunkiseudun yritysraportti (YTV 2009)

Raportti kuvaa yritysten ja niiden toimipaikkojen rakenteen, sijoittumisen ja muutostrendit 2000-luvulla.

Menestyvä metropoli - Metropolialueen kilpailukykystrategia (2009)

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yhdessä laatima kilpailukykystrategia tähtää merkittävien, korkeaan osaamiseen ja tutkimukseen perustuvien ulkomaisten investointien, kansainvälisten yritysten ja uusien työpaikkojen tuntuvaan lisäämiseen metropolialueella.

Metropolialueen kilpailukyvyllä tarkoitetaan kaupunkien kykyä ja taitoa yhdessä rakentaa muutostilanteessa pitkäjänteisesti kehitys- ja toimintaympäristöjä, jotka houkuttelevat ja sitovat metropolialueelle uusia omilla markkinoillaan kilpailukykyisiä yrityksiä, investointeja ja osaavia ihmisiä.

Ydinkysymykseksi nousee metropolialueen houkuttelevuus ja kiinnostavuus sekä yksilöiden että yritysten näkökulmasta sekä toimet, joilla ihmiset, yritykset ja investoinnit saadaan juurtumaan alueelle.

Metropolialueen kilpailukykystrategian mukaisesti Espoo kehittää Otaniemi-Keilaniemi-Tapiola -kokonaisuutta tieteen, talouden ja taiteen vuorovaikutukseen perustuvana uutta luovana keskittymänä.

Helsingin seutu 2050 (2008)

Helsingin seutu 2050 eli näkökulmia seutuvision on jatkotyö kansainvälisen ideakilpailun "Greater Helsinki Vision 2050" palkittujen töiden pohjalta.

Omavaraisten kaupunginosien ja yhteisöjen profiloitumisen myötä syntyy paikallisia klustereita, keskuksia ja pilottihankkeita. Nämä tukevat uudenlaisen liiketoiminnan kehittymistä liittyen mm. vähähiilisyyteen ja uudenlaisiin virtuaali- ja lähipalveluihin. nopeiden ratojen ja niihin tukeutuvien kansainvälisesti kiinnostavien yritysvyöhykkeiden kehittämiseen panostetaan.

Tarkistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) (2008)

Toimiva aluerakenne

Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukykyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävä hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Alueidenkäytössä edistetään elinkeinoelämän toiminta-edellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Kaupunkiseutuja kehitetään tasapainoisina kokonaisuuksina siten, että tukeudutaan olemassa oleviin keskuksiin. Keskuksia ja erityisesti niiden keskusta-alueita kehitetään monipuolisina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina.

Helsingin seudun erityiskysymykset

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle.

Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Uusien asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueiden käyttöönotto ja jo olevien alueiden huomattava täydennysrakentaminen tulee ajoittaa siten, että mahdollisuudet joukkoliikenteen hyödyntämiseen varmistetaan.

Uudenmaan maakuntaohjelma 2007 - 2010 (2007)

Tavoitteena on Uudenmaan hyvinvointi ja kilpailukyky. Ohjelman painopistealueet ovat elinkeinojen, asumisen, osaamisen, hyvinvoinnin, aluerakenteen ja liikenteen sekä ympäristön ja infrastruktuurin kehittäminen.

Elinkeinojen kehittämisen toimintalinjoja on neljä:

- Edistetään uusien innovaatioiden syntymistä ja kaupallistumista liiketoiminnan ja yrittäjyyden kasvun varmistamiseksi Uudellamaalla.
- Vahvistetaan Uudenmaan avainklustereiden kasvua ja klustereiden välistä yhteistyötä.
- Vahvistetaan pk-yritysten osaamista, kasvua ja kansainvälistymistä seudullisen yrityspalveluverkoston avulla.
- Edistetään Helsingin seudun kilpailuasemaa Itämeren piirissä liiketoiminnan, osaamisen ja logistiikan keskuksena.

Uudenmaan maakuntasuunnitelman 2030 visio ja strategia (2006)

Uudenmaan visio vuoteen 2030 on seuraava:

Uusimaa on hyvinvoivien ihmisten kansainvälisesti kilpailukykyinen metropolialue.

Elinkeinoin ja osaamiseen liittyy seuraava strateginen tavoite:

Uusimaa on globaalisti kilpailukykyinen, houkutteleva, luovien uusien innovaatioiden ja korkean osaamisen toimintaympäristö sekä Itämeren yhteisön liiketoiminnan ja logistiikan keskus.

Tavoitteeseen vievät strategiat:

- Edistetään uusien luovien innovaatioiden syntymistä ja hyödyntämistä sekä niiden muuntumista uusiksi toimintamalleiksi, liiketoiminnaksi ja työpaikoiksi.
- Edesautetaan olemassa olevan yritystoiminnan jatkuvaa uudistumista parantamalla edellytyksiä uuden korkean teknologian ja muun huipputaamisen siirtämiseksi yrityksiin sekä vauhdittamalla yritysten välistä verkottumista.
- Vahvistetaan Uudenmaan globaalia kilpailukykyä kehittämällä avainklustereita, niiden toimintaympäristöjä sekä edistämällä klustereiden välistä yhteistyötä.
- Edistetään Helsingin seudun metropoliasemaa Itämeren alueen vahvimpana liiketoiminta- ja logistiikkakeskuksena, joka perustuu Helsingin seudun houkuttelevuuteen yritysten, osaajien ja pääomien sijoittumiskohteena sekä alueen liiketoimintaosaamiseen, verkottumiseen ja logistiikkaan.

Espoon eteläosien yleiskaavan yleistavoitteet, Kaupunginvaltuuston päätös 16.12.2002

Valtuusto päätti, että Espoon eteläosien yleiskaavan laadinnassa vuodelle 2030 varaudutaan koko Espoon alueella 300.000 asukkaan väestösuunnitteen mukaisiin aluevarauksiin. Mitoituslukuina käytetään asumisväljyyttä 50 k-m² asukasta kohden ja 100 %:n työpaikkaomavaraisuutta.

Yleistavoitteet

D. Työpaikka-alueet:

1. Kaupunkirakenteen kehittämisessä pyritään vahvistamaan verkostokaupungin tuotantomiljöiden keskuksia ja akseleita. Tehokkaasti toisiinsa liitettävissä olevien yrityskeskittymien ja -vyöhykkeiden laajentamista ja verkottumista tuetaan työpaikka-alueiden varauksilla ja huolehtien saavutettavuudesta hyvin toimivien joukkoliikenneyhteyksien ja kevytliikenteen reittien kautta. Työpaikkavaraukset integroidaan kaupunkirakenteeseen lähelle kaupunkikeskusten monipuolista palvelutarjontaa ja asumisen aluevarauksia.

2. Kaakkois-Espooseen, Kehä I:n, Kehä II:n, Turunväylän ja Länsiväylän muodostamalla alueella varataan riittävät, hyvin saavutettavat alueet koulutus- ja tutkimuslaitosten ja työpaikkarakentamisen tarpeisiin.
3. Työpaikkaomavaraisuuden nostaminen turvataan riittävillä aluevarauksilla.
4. Tuotannollisen teollisuuden alueilla Länsi-Espoossa, Kehä III:n varressa ja liikenteellisesti hyvin saavutettavilla alueilla pääväylien tuntumassa luodaan edellytyksiä työpaikkarakenteen monipuolisuudelle. Erilliset työpaikka-alueet sijoitetaan pääteiden ja radan varteen sekä lähelle liikenteen solmukohtia. Teiden varsilla ne toimivat tarvittaessa myös melusuojuuksena.
5. Kaupunkikeskuksiin ja niiden läheisyyteen varataan alueita nykyistä enemmän tehokasta ja keskuksia monipuolistavaa työpaikkarakentamista varten. Tavoitteena on kaikissa kaupunkikeskuksissa monipuolinen työpaikkatarjonta.
6. Työpaikka-alueet sijoitetaan julkisella liikenteellä hyvin saavutettaville alueille.
7. Sijoittamalla ympäristöhaiiriöitä aiheuttamattomien työpaikka-alueiden varauksia lähelle asumista ja suosimalla asumisen yhteyteen soveltuvien työtilojen varaamista asuinkortteleissa pyritään sekoittuvaan ja monipuolistuvaan, kaupunkirakenteeseen, joka voi antaa edellytyksiä työmatkojen lyhenemiseen kaupunkirakenteen keinoin.
8. Pienyrityksille ja tuotannollisille työpaikoille soveltuvia alueita lisää.

Espoon yritysalueet 2001 (2001)

Perusselvitys Espoon yritysalueista vuonna 2001. Johtopäätöksissä todetaan, että Espoossa yritysalueiden ja yritysten sijoittumisen perustana ovat pääväylät Helsingistä eli Länsiväylä ja Turunväylä sekä Kehätiet. Yritysalueet jakautuvat kuuteen päätyyppiin:

Toimistotyyppiseen tilaan keskittyvä erityisosaamisen ydinalue

Keilalahti - Länsiväylän varsi - Leppävaara

Tutkimuksen ja tuotekehityksen ydinalue

Otaniemi - Pohjois-Tapiola

Kaupan keskittymät

Aluekeskukset ja erikoistavarakaupan keskittymät
Merituulentie - Kuitinmäentie - Martinsillantien itäpää

Kehittyvät seka-alueet

Sinimäki - Kilo (toimisto-hitech suunta)
Karamalmi (hitech teollisuuden suunta)
Olarinluoma (erikoistavarakaupan ja toimistokäytön suunta)
Bemböle - Lommila (erikoistavakaupan suunta)

Teollisuus-varastoalueet

Juvanmalmi - Koskelo - Auranportti, Muurala
Kauklahti - Kivenlahti

Hallintopalvelujen keskittymä

Espoon keskus

Uudenmaan 2000-luvun osaamisen maankäyttöstrategia - loppuraportti (2001)

Osaamiskeskittymä on maantieteellisesti rajattu alue tai vyöhyke, jolla yritysmaailma ja tiedeyhteisö (yliopistot, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset) tekevät keskinäistä ja toisiaan hyödyntävää yhteistyötä.

Toimenpide-ehdotukset

Kaikkiaan 10 toimenpide-ehdotuksesta on poimittu kolme maankäyttöön liittyvää ehdotusta:

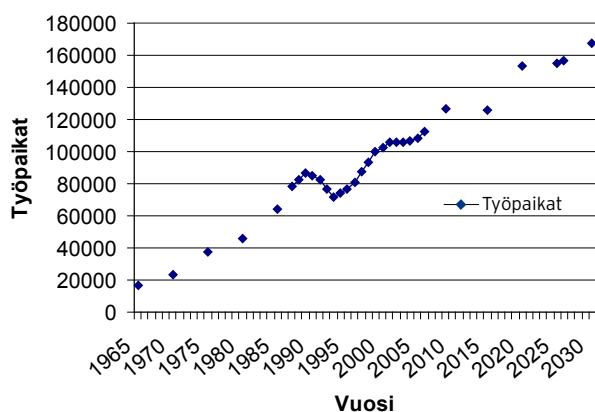
- **Seudullisella suunnittelulla edistetään osaamisen infrastruktuurin kehittymistä.**
Edistämiseen pyritään maankäytön suunnittelussa (maakuntakaavoista asemakaavoihin), liikennejärjestelmän suunnittelussa, yritysalueiden kehittämisessä sekä yliopistojen, korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen suunnittelussa.
- **Osaamiskeskittymistä monipuolisia opiskelu-, työnteko- ja palvelualueita**
Kaavoituksella varmistetaan, että osaamiskeskittymäalueista tulee korkeatasoisia, toiminnoiltaan ja tiloiltaan monipuolisia sekä ympäristöltään viihtyisiä. Alueet suunnitellaan palvelemaan sekä joukkoliikenteellä että yksityisautoilla tulevia työntekijöitä ja opiskelijoita. Kaavoissa varataan riittävästi alueita sekä opetuksen, tutkimuksen ja syntyvän uuden yritystoiminnan tarpeisiin.
- **Tutkijatalojen toteuttaminen osaamiskeskittymiin.**
Vierailevat tutkijat ovat yhä tärkeämpi osa kansainvälistyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa. Kilpailukyvyyn kannalta tärkeää kansainvälistä toimintaa varten tulee kehittää erityinen tutkijatalon toteutusmalli (rahoitus-, omistus- ja toteutusmalli), jotta tutkijataloja voitaisiin toteuttaa laajasti seudun osaamiskeskittymäalueilla.

2 TYÖPAIKAT JA TYÖNTEKIJÄT

Työpaikat Espoossa v. 1965 - 2030

Espoon työpaikkamäärä on viime vuosikymmenien aikana kasvanut voimakkaasti. Vuoden 1985 työpaikkamäärästä 64 400 työpaikkaa se on kaksinkertaistunut nykyiseen n. 127 000 työpaikkaan. Väestö on kasvanut tasaisesti koko ajan. Taloudellisen laman aikana 1990-luvun alussa työpaikkamäärä sen sijaan laski jopa 15 000 työpaikkaa, mutta nousukauden aikana kasvoi taas nopeasti. Nyt uuden taloudellisen taantuman aikana työpaikkamäärä laskee. Työpaikkamäärien kehityksessä kuitenkin on ollut ominaista se, että taantuman jälkeen niiden määrä kasvaa voimakkaasti. Toimitilarakentaminen ei Espoossa juurikaan ole laantunut ja nousukauden alkaessa vapaana olevat toimitilat mahdollistavat nopean työpaikkojen lisäyksen. Vuonna 2030 Espoon työpaikkamitoitus on 167 000 työpaikkaa.

Taulukko. Työpaikat Espoossa v. 1965 - 2030.

Työpaikat suuralueittain 2004 - 2030

Taulukko. Työpaikat suuralueittain v. 2004 ja 2030.

Suuralue	Työpaikat v. 2004	v. 2030	kasvu %
Leppävaara	26 100	37 700	31
Tapiola	41 300	54 600	24
Matinkylä	8 400	20 400	58
Espoonlahti	9100	16 800	45
Kauklahti	1 700	4 600	61
Vanha Espoo	11 600	21 600	46
Pohjois Espoo	4 600	7 600	39
Liikkuvat ja tunt.	2 800	4 000	
Espoo Yhteensä	105 600	167 300	37

Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla oli vuonna 2004 lähes 2/3 Espoon työpaikoista. Työpaikkarakentaminen ja työpaikkamäärien kasvu on ollut ja on edelleen näillä suuralueilla voimakkainta aikavälin 2005-2030 alkuvuosina. Kaupunkirakenteen tiivistyessä nopeimmin Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla, työpaikkarakentamisen painopiste siirtyy jakson loppuvuosina Matinkylän, Espoonlahden ja Vanhan Espoon suuralueille. Vuonna 2030 Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla arvioidaan olevan hieman yli puolet Espoon työpaikoista.

Työpaikat ja toimitilat ovat pääsääntöisesti yleiskaavojen työpaikka-alueilla. Samoin työpaikkojen lisäys ja toimitilarakentaminen tapahtuu valtaosin näillä alueilla. Työpaikka-alueet sijaitsevat pääsääntöisesti pääliikenneväylien varrella ja tuntumassa ja ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Metron rakentaminen Espoossa tiivistää toimitilarakentamista sen varrella ja tilaa vievä kauppa sekä muu välttämätöntä työpaikkarakentamista siirtyy lähinnä Kehä III:n varrelle.

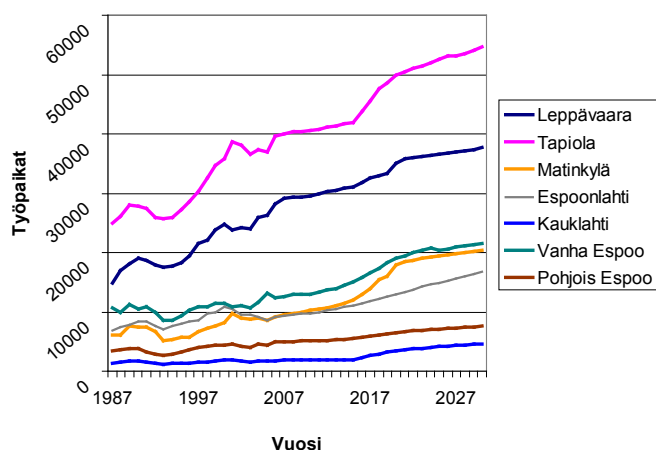
Paljon työpaikkoja on myös yleiskaavojen varsinaisten työpaikka-alueiden ulkopuolella. Väestömäärän kasvaessa erilaisten julkisten ja yksityisten palvelujen tarve kasvaa. Asuinalueilla on pieniä kaupallisia palvelukeskittyymiä, ostoskeskuksia ym. Työpaikkamäärältään suuria julkisten palvelujen alueita on mm. Otaniemen korkeakoulualue sekä Jorvin ja Puolarmetsän sairaalat. Koulut, päiväkodit ym. sijoittuvat yleensä asuinrakentamisen lomaan. Tällä hetkellä näitä lähinnä erilaisia palvelutyöpaikkoja on 40 % kaikista Espoon työpaikoista ja vuonna 2030 vielä kolmasosa kaikista työpaikoista.

Kuva. Leppävaaran yritysalueita.

Metron rakentamisen vaikutukset näkyvät Tapiolan ja Matinkylän työpaikkamäärien kasvuna ensin Tapiolassa ja sitten Matinkylässä 2010-luvun puolivälissä. Samoin Lommilan kaupallisen keskuksen rakentuminen ja myöhemmin Histan alueen rakentuminen kasvattavat Vanhan Espoon suuralueella työpaikkamäärää vuoden 2015 jälkeen. Leppävaarassa työpaikkakasvu on tasaista ja siellä on myös rakentamismahdollisuuksia työpaikkamäärän nopeallekin kasvulle. Vanha Espoon ja Pohjois-Espoon suuralueilla työpaikkamäärät kasvavat tasaisesti. Niiden työpaikkamäärien kasvu on osittain riippuvainen siitä, siirtyykö työpaikkarakenteen tiivistyessä ranta Espoon työpaikka-alueilla toimintoja Kehä III:n varteen. Espoonlahden suuralueella on rakentamatonta työpaikkakaavavaroa ja se tulee vähitellen tehokkaammin käyttöön, kun muualla Espoossa rakentamismahdollisuudet vähenevät. Kauklahtessa työpaikkamäärä kasvaa tasaisesti ja Kauklahteen aseman ympäristössä työpaikkarakenne tiivistyy.

Taulukko. Työpaikkojen muutos vuosittain suuralueilla.

Työpaikat, työvoima, työllisyys

Vuoden 2010 alussa Espoon väestömäärä oli jo 244 300 asukasta. Väestö kasvaa edelleen ja vuoden 2030 laskennallinen asukasmaailma on 326 000 asukasta, jolloin väestönkasvu nykyisestä on yli 80 000 asukasta.

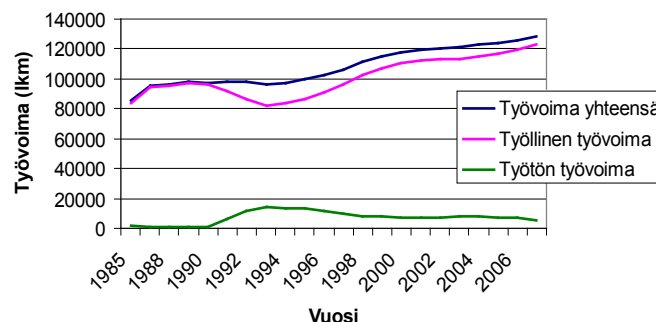
Työvoiman saatavuuden kannalta väestön ikärakenteella on merkitystä. Espooseen on muuttanut vuosien mittaan paljon nuoria sekä lapsiperheitä ja työikäisten suhteellinen osuus on pysynyt tasaisena. Työikäisen väestön (15-74 vuotta) suhteellinen osuus on koko ajan ollut hieman yli 75 %.

Tulevaisuudessa nuorten ikäluokkien muuttovoiton arvellaan edelleen olevan positiivinen. Maahanmuuttajien määrä kasvaa koko ajan ja tämä joukko on keskimäärin nuorta. Vaikka kantaväestö vanheneekin, Espoossa arvioidaan työikäisten suhteellisen osuuden edelleen pysyvän korkeana ja v. 2030 sen arvellaan olevan 73 %. Työikäisten suuri määrä luo edelleen hyvät edellytykset Espoon työpaikkakehitykselle.

Työvoima on sekä työllistä että työttömä. Kun työvoiman määrä on kasvanut, on työllisten ja työttömien määrä on vaihdellut taloudellisten suhdanteiden mukaan. Työllisten määrä kasvoi aina 1989 asti, mutta laski yli 14 000:lla vuoteen 1993, jolloin taas alkoi kasvaa. Samalla työvoiman toinen osuus, työttömien työvoima lisääntyi ja kasvoi yli 13 000:lla. Vuodesta 1993 työttömien määrä on koko ajan laskenut, mutta nyt taloudellisen taantuman aikana se taas kasvaa. Työttömien määrän ei kuitenkaan arvioida nousevan 1990-luvun huippulukuihin, kun merkkejä talouden elpymisestä on jo havaittu.

Tarkemmat taulukot työpaikoista, työvoimasta ja työllisyydestä ovat liitteessä 5.

Taulukko. Työvoima Espoossa v. 1985 - 2007.

Pääkaupunkiseutu on yhtenäinen työssäkäyntialue, joka laajenee edelleen. Hyvien liikenneyhteyksien takia työpaikka ja asuinpaikka voivat sijaita eri alueilla. Asumisen halvempi hinta pääkaupunkiseudun ulkopuolella on myös lisännyt työssäkäyntiä pääkaupunkiseudulle.

Espooseen tullaan töihin muista kunnista ja espoolaisia käy töissä muualla kuin asuinkunnassaan. Espoossa asuvista 59 000:lla oli myös työpaikka Espoossa. Helsingistä Espooseen tuli 22 900 henkeä töihin. Vastaavasti espoolaisista työllisistä kävi Helsingissä töissä 45 800 henkeä. Espoosta Vantaalle ja Vantaalta Espooseen oli työmatkaliikenne yhtä suurta.

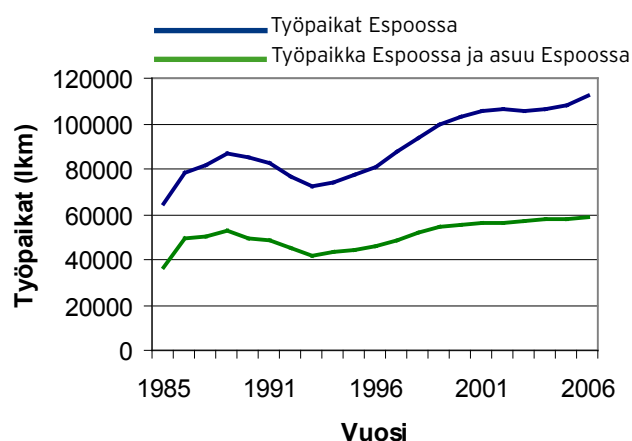
Vuoden 2006 lopussa Espoossa oli 112 300 työpaikkaa.

Asuinkunta:	Espoo	59 000
	Helsinki	22 900
	Vantaa	7 300
	Kirkkonummi	4 500
	Vihti	2 200
	Nurmijärvi	1 700
	Lohja	1 700
	Muualta	13 300

Espoossa oli työllisiä vuoden 2006 lopussa yhteensä 119 200 henkeä.

Työssäkäyntikunta:	Espoo	59 900
	Helsinki	45 800
	Vantaa	7 400
	Kirkkonummi	1 500
	Muualta	5 500

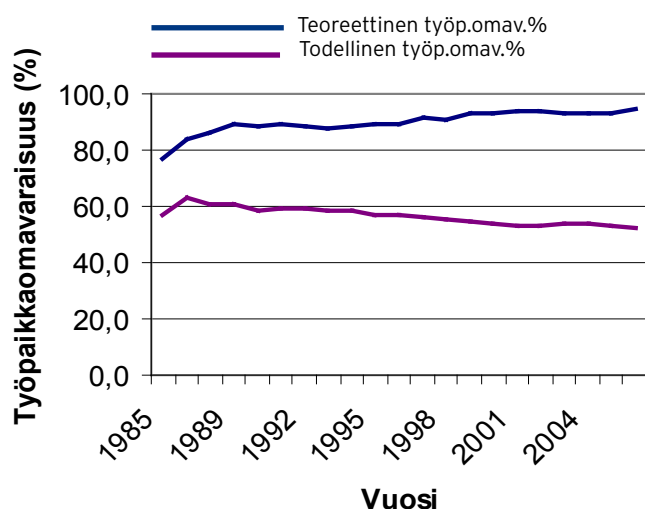
Taulukko. Työpaikan sijainti.

Työpaikkaomavaraisuus jaetaan teoreettiseen ja todelliseen työpaikkaomavaraisuuteen. Teoreettinen työpaikkaomavaraisuus ilmaisee, kuinka paljon työpaikkoja (%) on työllistä työvoimaa kohden. Todellinen työpaikkaomavaraisuus ilmaisee kuinka moni Espoossa asuvista käy töissä Espoon alueella sijaitsevilla työpaikoissa. Teoreettinen työpaikkaomavaraisuus on tasaisesti noussut vuodesta 1985. Vuonna 1985 se oli 76,7 % ja vuonna 2006 jo 94,3 %. Teoreettisen työpaikkaomavaraisuuden arvellaan nousevan 100 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Espoon suuralueiden sisällä teoreettinen työpaikkaomavaraisuus vaihtelee paljon. Tapiolan suuralueella, jossa on paljon työpaikkoja, teoreettinen työpaikkaomavaraisuus on lähes 200 % kun taas Espoonlahdessa, jossa taas on paljon asukkaita, se on alle 50 %.

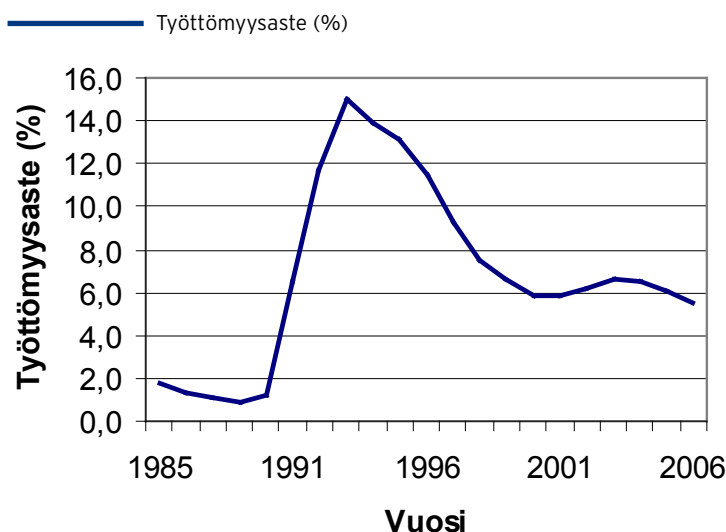
Todellinen työpaikkaomavaraisuus on vuodesta 1985 laskenut hieman. Vuonna 1985 yhteensä 57,3 %:lla Espoon 64 300:n työpaikan työntekijästä oli sekä asuinunta että työpaikka Espoossa. Määrällisesti se on kasvanut 59 000:teen, mutta samalla niiden suhteellinen osuus on laskenut 52,5 %:iin. Todellisen työpaikkaomavaraisuuden suhteellista pientä laskua kuvaa osaltaan Espoon työssäkäyntialueen laajentuminen sekä Espoon ja Helsingin välinen kaksisuuntainen työmatkaliikenne.

Taulukko: Työpaikkaomavaraisuus Espoossa v. 1985 - 2006

Työttömyys seuraa taloudellisen tilanteen kehitystä. Taantuman aikana työttömyys lisääntyy ja nousukauden aikana laskee. Kun vielä 1980-luvulla puhuttiin täystyöllisyydestä, ei sitä enää uskota saavutettavan. Vaikka työpaikkoja olisi tarjolla, ei työvoima ja työpaikat aina kohtaa. Työpaikat voivat sijaita muualla kuin vapaana oleva työvoima tai työpaikkatarjonta ei vastaa työssäkäyntialueen työvoiman koulutusta. Toisaalta nyt 2000-luvun taloudellisen taantuman työttömyyslukujen ei uskota nousevan 1990-luvun alun laman suuriin työttömyysmääriin. Espoossa oli käytännössä täystyöllisyys vielä 1990-luvun vaihteessa ja työttömyysaste oli 0,9 %. Pahimmillaan laman aikana vuonna 1993 työttömyysaste oli 15 %, jolloin työttömien määrä oli lähes 15 000. Työttömyysaste laski nousukauden mukana 5-6 %:n tasolle, mutta nyt taas taantuman aikana on noussut pari prosenttiyksikköä.

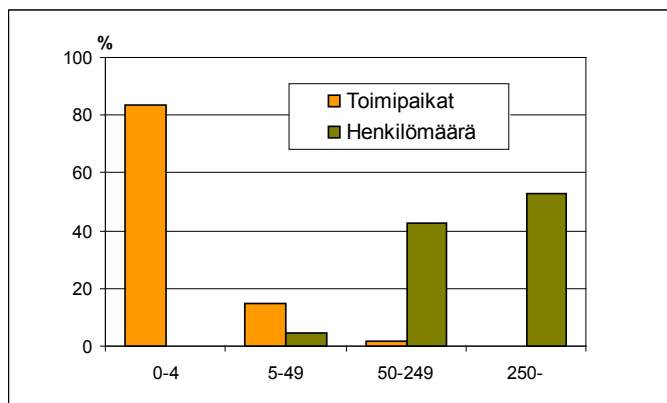
Taulukko: Työttömyysaste (%) Espoossa v. 1985 - 2006.

3 NYKYINEN ELINKEINORAKENNE JA ELINKEINOALUEET

Espoossa oli vuonna 2006 noin 11 600 toimipaikkaa ja niiden henkilöstömäärä oli noin 93 000. Näistä valtion ja kunnan toimipaikkoja oli alle 600 ja niiden henkilöstömäärä oli lähes 23 000.

Espoossa toimivista yrityksistä suurin osa (82 %) on pieniä, alle viiden henkilön työpaikkoja. Alle 50 henkilön yrityksiä on yrityksistä kaikkiaan 98 %. Keskisuuria yrityksiä, joiden henkilömäärä on 50-249, on noin 200. Yli 250 hengen yrityksiä on noin 30.

Kuva: Toimipaikat ja henkilöstö (%) Pääkaupunkiseudulla 2006

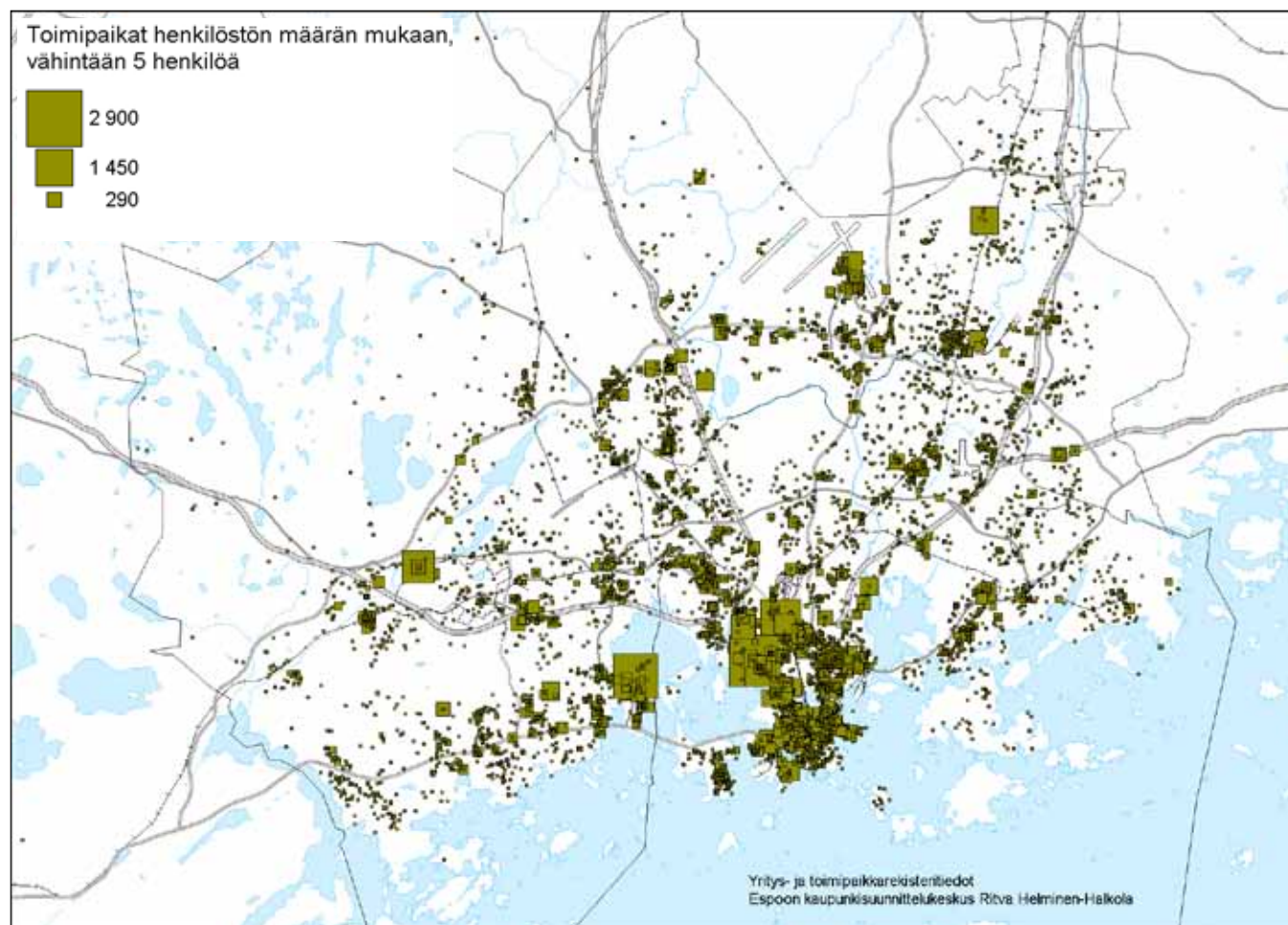
Pääkaupunkiseudulla yritysten koko toimipaikkojen mukaan jakautuu samoin kuin Espoossa eli suurin osa yrityksistä on alle viiden hengen pienyrityksiä. Pienyritysten osuus pääkaupunkiseudun toimipaikoista on noin 80 %, mutta niiden osuus henkilöstön kokonaismäärästä on noin 14 %.

Suuret yritykset

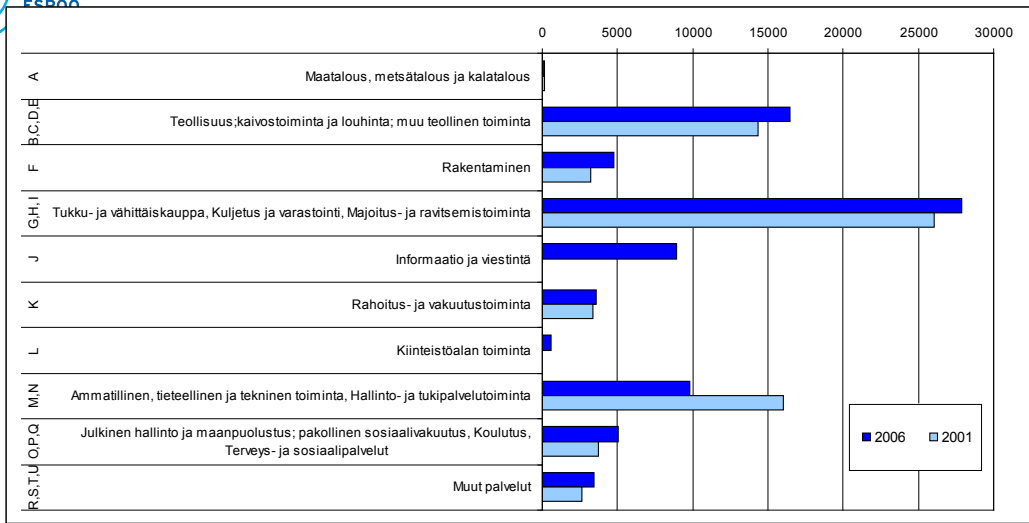
Henkilöstömäärältään suurimmat yritykset Espoossa olivat Nokia Oyj, Inex Partners Oy, Orion Oyj ja Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola. Valtion tai kunnan toimipaikoista henkilöstöä oli eniten Teknillisellä korkeakoululla sekä Jorvin ja Puolarmetsän sairaaloissa (Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS).

Tärkeimmät toimialaryhmät

Espoon elinkeinojen tärkeimmät toimialat ovat kauppa, teollisuus, informaatio ja viestintä sekä ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta ja hallinto- ja tukipalvelu toiminta. Espoon toimialarakenteessa ei ole tapahtunut suurta muutosta vuodesta 2001 vuoteen 2006. Toimialaluokitus on muuttunut, uudessa toimialaluokituksessa mm. informaatio ja viestintä eli informaatian tuottaminen ja jakelu on koottu yhteen uudeksi pääluokaksi. Useita toimialoja tukevista liike-elämän palveluista on muodostettu kolme uutta pääluokkaa.

Kuva: Pääkaupunkiseudun toimipaikat henkilöstön mukaan v.2007.

Kuva: Espoon toimialojen henkilöstömäärät vuosina 2001 ja 2006

Erikoistuminen

Toimialoja, jotka ovat erityisesti keskittyneet Espooseen, ovat teollisuuden toimialaan kuuluvat lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus sekä koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus, rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (RAY), sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto sekä tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus. Näillä aloilla Espoon osuus ko. toimialan pääkaupunkiseudun toimipaikoista on yli 50 % henkilöstön määrällä arvioituna.

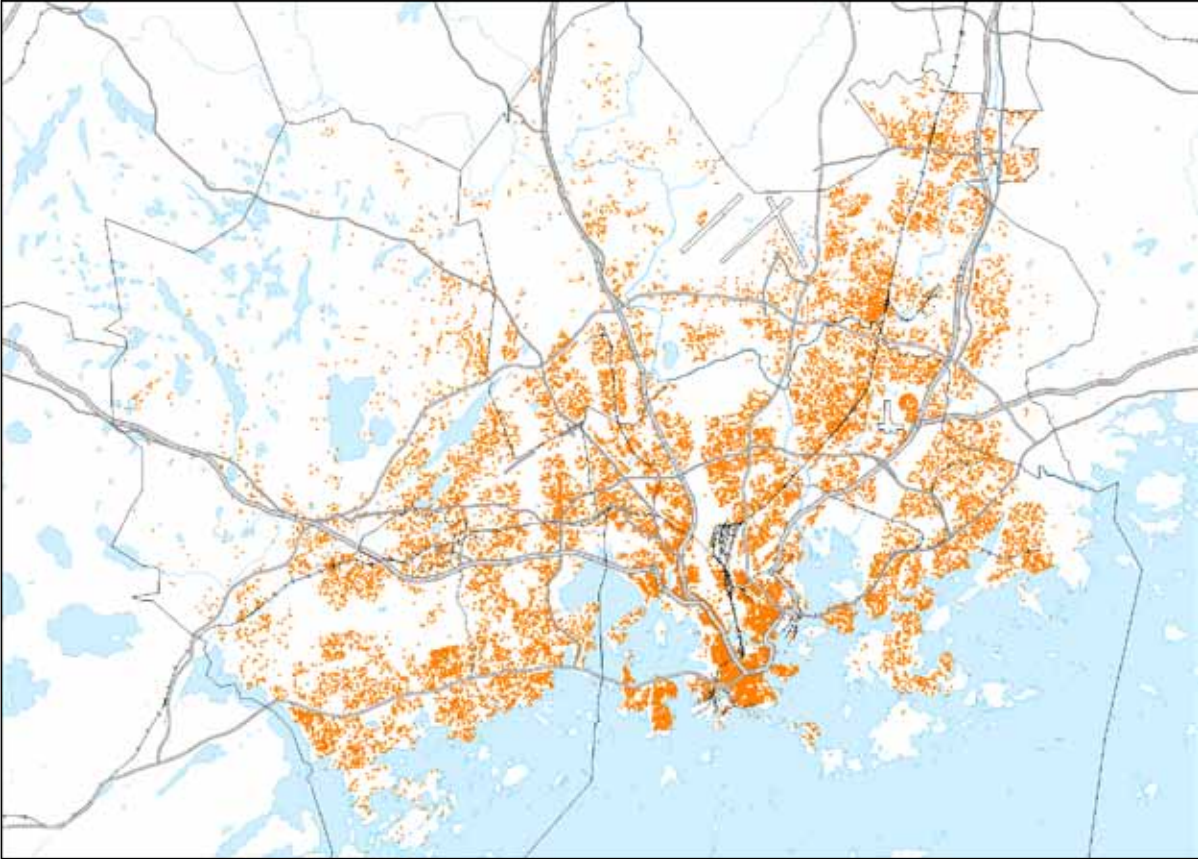
Alueellinen sijoittuminen

Keskustaympäristöt ja hyvä saavutettavuus ovat vetovoimatekijöitä työpaikkojen sijoittumiselle. Suuralueista Leppävaaran ja Tapiolan alueilla toimipaikkoja on eniten. Toimipaikkojen henkilöstöstä 70 % toimi

näillä kahdella suuralueella. Tapiolan alueella on vähän teollisuuden tuotantoa ja varastotilaa tarvitsevia toimijoita. Alueella toimivia yrityksiä voi luonnehtia keskustahakuisiksi yrityksiksi. Suuralueet ovat profiloituneet oman näköisiksi ja tätä on käytetty hyväksi myös elinkeinovyöhykkeiden laadinnassa.

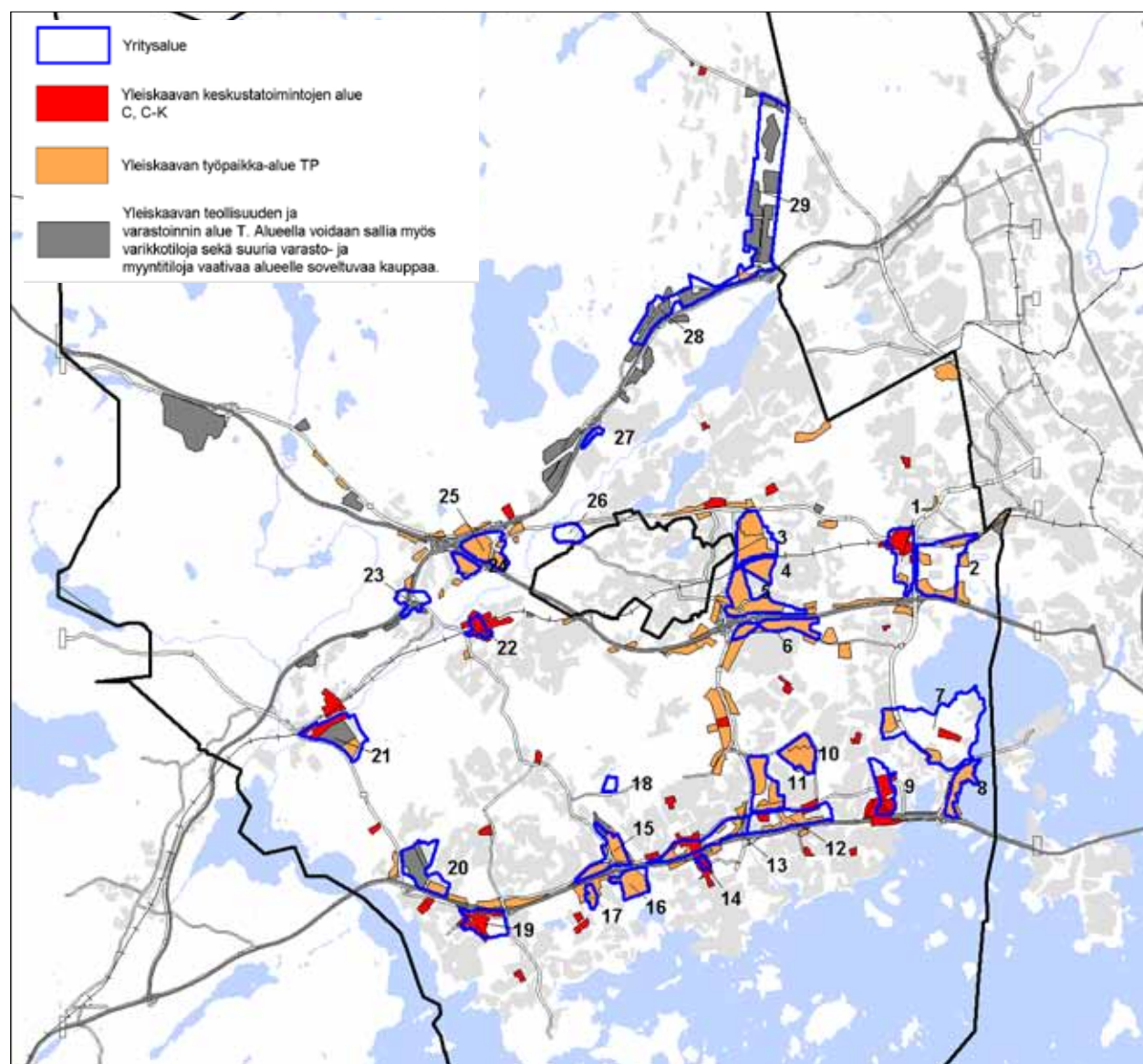
Uudet yritykset

Vuosina 2005-2008 aloitti kaikkiaan 6781 uutta yritystä, keskimäärin 1700 yritystä vuodessa. Lopettaneita yrityksiä oli samaan aikaan 4582, joten yrityskanta kasvoi noin 2200 yrityksellä. Uudet yritykset vahvistivat Espoon tärkeimpiä toimialoja, sillä uusista yrityksistä noin 60 % kuului näihin toimialoihin.

Kuva. Pääkaupunkiseudun toimipaikat 2007.

Nykyiset yritysalueet ja yleiskaavojen työpaikka-alueet 1)

Kuva: Espoon yritysalueet 2009 ja yleiskaavojen työpaikka-alueet.

Luettelo nykyisistä Espoon yritysalueista perustuu Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien tonttiyksiköiden vuonna 2009 teettämään selvitykseen.

nro	Yritysalueen nimi		
1	Leppävaara	16	Ali-Suomenoja
2	Perkkaa	17	Hannuksenpelto
3	Karamalmi	18	Puolarmetsän sairaala
4	Kera	19	Espoonlahden keskus
5	Nihtisilta	20	Kivenlahden teollisuusalue
6	Sinimäki	21	Kauklahti
7	Otaniemi	22	Espoon keskus
8	Keilaniemi	23	Mikkela
9	Tapiola	24	Nimismiehenpelto
10	Orion	25	Lommila
11	Olarinluoma	26	Jorvin sairaala
12	Niittykumpu	27	Auroranportti
13	Olari	28	Koskelo
14	Matinkylä	29	Juvanmalmi
15	Yli-Suomenoja		

1)
 Yrityksistä ja niiden toimipaikoista voi lukea tarkemmin seuraavista raporteista:
 Pääkaupunkiseudun yritysraportti - yritysten ja niiden toimipaikkojen rakenne, sijoittuminen ja muutostrendit 2000-luvulla. YTV
 Pääkaupunkiseudun yhteis-työvaltuuskunta. Helsinki 2009
 Yritystoiminta Espoossa - Espoon yritystoiminnan rakenne ja erikoistuminen 2005. Seppo Laakso, Espoon kaupunki 2007.

Yleis- ja asemakaavojen varannot työpaikka-rakentamiseen

Yleiskaavat

Espoon pohjoisosien ja eteläosien yleiskaavoissa on työpaikka-alueita kaikkiaan noin 1500 hehtaaria. Luvussa ovat mukana myös keskustatoimintojen alueet, joissa työpaikkarakentamisen osuudeksi on arvioitu noin puolet alueen kokonaiskerrosalasta. Yleiskaavojen työpaikkarakentamismahdollisuudet ovat

kaikkiaan yli 7 milj. k-m². Kerrosalasta on rakennettu alle puolet, joten yleiskaavojen mukaisia rakentamismahdollisuuksia on lähes 4 milj. k-m². Osa työpaikoista sijoittuu muille kuin yleiskaavan työpaikka-alueille. Asuntoalueille ja julkisten palvelujen alueille sijoittuvat työpaikat eivät sisälly taulukkoon.

Taulukko: Yleiskaavallinen varanto työpaikkarakentamiseen

Käyttötarkoitus		Maankäyttötyyppi	Pinta-ala ha, yht	Mitoitus 2030 k-m², yht	Rakennettu kerrosala 2004 k-m², yht
C	Keskustatoimintojen ja lähipalvelu- jen alue	uusi, säilyvä, kehitettävä	174,6	598 000	283 000
C-K	Keskustatoimintojen alue	uusi, säilyvä, kehitettävä	91,8	713 000	378 000
TP	Työpaikka-alue	uusi, säilyvä, kehitettävä	551,6	3 348 000	1 493 000
PK	Yksityisen palvelun ja hallinnon alue		100,7	236 000	116 000
TP/k	Työpaikka-alue, alueella sallitaan paljon tilaa vaativan erikoiskaupan sijoittuminen	uusi,säilyvä, kehitettävä	161,5	839 000	405 000
T/y	Työpaikka-alue, alueella sallitaan ympäristöhaittoja aiheuttamattomi- en työpaikkojen sijoittuminen	kehitettävä	37,4	126 000	84 000
T	Teollisuus- ja varastoalue	uusi, säilyvä, kehitettävä	383,3	1 310 000	423 000
Yhteensä			1500,9	7 170 000	3 182 000

Asemakaavojen toimitilavaranto

Toimitilavarannoksi on laskettu lainvoimaisissa asemakaavoissa olevat liike-, toimisto-, hallinto-, teollisuus- ja varastotilat. Yhteensä näissä on kerrosalavarantoa 2,1 milj. k-m², josta rakentamattomilla rakennuspaikoilla 0,97 milj. k-m². Toimitilavaranto on 40 % lainvoimaisten asemakaavojen mitoitettusta rakennusoikeudesta.

Taulukko: Toimitilojen varanto suuralueittain v. 2008.

Suuralue	Liike-, toimisto- ja hallinto, k-m ²	Teollisuus ja varasto, k-m ²	Yhteensä, k-m ²
Leppävaara	482 000	242 000	724 000
Tapiola	386 000	140 000	526 000
Matinkylä	89 000	8 000	97 000
Espoonlahti	135 000	179 000	314 000
Kauklahti	10 000	64 000	74 000
Vanha Espoo	130 000	57 000	187 000
Pohjois-Espoo	27 000	168 000	195 000
Yhteensä	1 259 000	858 000	2 117 000

Toimitilavaranto vaihtelee paljon suuralueittain sekä kaavan käyttötarkoituksen mukaan. Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla on 60 % koko toimitilavarannosta. Lisäksi Leppävaaran ja Tapiolan suuralueilla on Espoon liike-, toimisto- ja hallintopalveluiden kerrosalavarannosta 70 %.

Yli puolet toimitilavarannosta on tonttikohtaisena reservinä rakennetuilla tonteilla. Rakentamattomilla toimitilatonteilla on varantoa yhteensä 970 000 k-m², josta valtaosa on liike-, toimisto- ja hallintopalveluiden kerrosalaa ja sijoittuu Leppävaaran ja Tapiolan suuralueille. Rakentamattomia tontteja oli vuonna 2008 yhteensä 186 kappaletta ja ne jakautuivat tasaisesti Espooseen paitsi Kauklahden suuralueelle.

Taulukko: Rakentamattomien tonttien toimitilavaranto ja lukumäärä v. 2008.

Suuralue	Liike-, toimisto- ja hallinto, k-m ²	Lukumäärä	Teollisuus ja varasto, k-m ²	Lukumäärä	Yhteensä, k-m ²	Lukumäärä
Leppävaara	243 000	36	43 000	9	286 000	45
Tapiola	201 000	26	53 000	10	254 000	36
Matinkylä	62 000	12	7 000	5	69 000	17
Espoonlahti	97 000	20	80 000	8	177 000	28
Kauklahti	8 000	2	14 000	5	22 000	7
Vanha Espoo	72 000	21	20 000	6	92 000	27
Pohjois-Espoo	13 000	10	56 000	16	69 000	26
Yhteensä	696 000	127	273 000	59	969 000	186

Tonttivarannon käytettävyys

Tonttivaranto käsitteenä sisältää kaikki tiettyyn käyttötarkoitukseen suunnitellut tontit. Varanto sisältää myös sellaisia tontteja, joiden rakentaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa esimerkiksi tontin syrjäisen sijainnin vuoksi tai ne eivät ole heti käyttöön otettavissa mm. kunnallistekniikan puuttumisen vuoksi. Yritystonteille on eduksi mikäli ne sijaitsevat ryppäinä ja tukevat alueellisten yritysklustereiden muodostumista. Yritystonttien rakentuminen edellyttää tontin soveltuvan juuri tietylle hankkeelle ja tontin sijainnin tulee olla tontin käyttötarkoitusta palveleva, Näiden seikkojen vuoksi markkinakelpoisten ja toteutuvien yritystonttien määrä on pienempi mitä tonttivarannon mukaan on. Tähän liittyy muutostrendi, jossa yritystonteiksi epäsopivia tontteja muutetaan nykyään yritysalueiden ulkopuolella useimmiten asuintonteiksi. Yritysalueilla yritystonttien muutokset asuinrakentamiseen tulee olla hyvin perusteltuja.

Espoon kaupungin omistamat yritystontit

Espoon kaupungilla oli vuoden 2010 alussa tarjolla 47 vapaata yritystonttia, noin 180 000 k-m², eri puolilta Espoota. Eniten kiinnostusta herättäneet kaupungin tontit ovat Leppävaaran toimistotontit (3 kpl) ja Kehä III:n varrella Koskelossa olevat teollisuus- ja

varastorakennusten tontit (10 kpl). Tonteista noin 10 kpl voidaan arvioida soveltuvan huonosti yritystonteiksi. Kaupungin tonttitarjonta laajenee teollisuustonttien osalta Juvamalmi III -alueen tonttien tullessa kunnallistekniikan piiriin. Alueelle voitaneen muodostaa ainakin 30-40 teollisuustonttia. Lisäksi kaupungilla on joitakin yritystontteja, joiden rakentuminen kaavan mukaisesti edellyttää esimerkiksi lähialueen tai liikenneverkon kehittymistä. Tonttivarannon riittävyys on arvioilta noin 10-15 vuotta.

Kaupungin yritystonttien luovutuksella on merkittävä vaikutus kaupungin elinkeinopolitiikassa. Lisäksi yritystonttien luovutuksella toteutetaan kaupungin elinkeino- ja kilpailukykystrategiaa. Ilman kattavaa yritystonttitarjontaa moni merkittävä hanke ei olisi sijoittunut Espooseen, jollei kaupunki olisi tarjonnut tonttia ja käynnistänyt tontin kaavan muuttamista hankkeelle sopivaksi. Lisäksi kaupunki luovuttaa tontteja pienimuotoisempaa tuotannollista toimintaa varten. Tavoitteena on saada Espooseen uusia yrityksiä sekä työpaikkoja, jotka tukevat Espoon elinkeinorakennetta ja yritysklustereiden muodostumista.

4 ELINKEINOVYÖHYKKEET

Elinkeinovyöhykkeet ovat kehittämis- ja toimintaympäristöjä, jotka houkuttelevat uusia työpaikkoja ja sitovat olemassa olevia työpaikkoja siten, että syntyy vetovoimaisia keskittymiä.

Erilliset yritysalueet on koottu suuremmiksi kokonaisuuksiksi, elinkeinovyöhykkeiksi. Vyöhykkeillä yritysalueita kehitetään vyöhykkeen tavoitteiden mukaisesti. Erityyppiset elinkeinot, kuten opetus- ja tutkimustoiminta tai varastointi ja tuotanto, sijaitsevat eri vyöhykkeillä.

Pienyritysten toimintamahdollisuuksia Espoossa lisäävät kilpailukykyiset markkinat sekä monipuolinen asiakaspohja. Erityisesti tietointensiivistä osaamista edellyttävät liike-elämän palvelut sekä terveys- ja hyvinvointipalveluihin liittyvän yritystoiminnan keskittymät sekä logistiikan ja kaupan toimialat tarjoavat toimintaympäristön myös pienyrityksille. Henkilöstömäärältään pienemmät kuin viiden hengen yritykset sijoittuvat tasaisesti koko Espoon alueelle, kuitenkin tiiviimpää kaupunkirakennetta suosien. Jonkin verran pienyritykset ovat keskittyneet vanhoille 1970-luvun työpaikka-alueille, kuten Juvanmalmille, Karamalmille, Tontunmäkeen ja Suomenojan eteläosaan. Pienyritysten tarpeisiin ei ole luotu omaa nimettyä vyöhykettä.

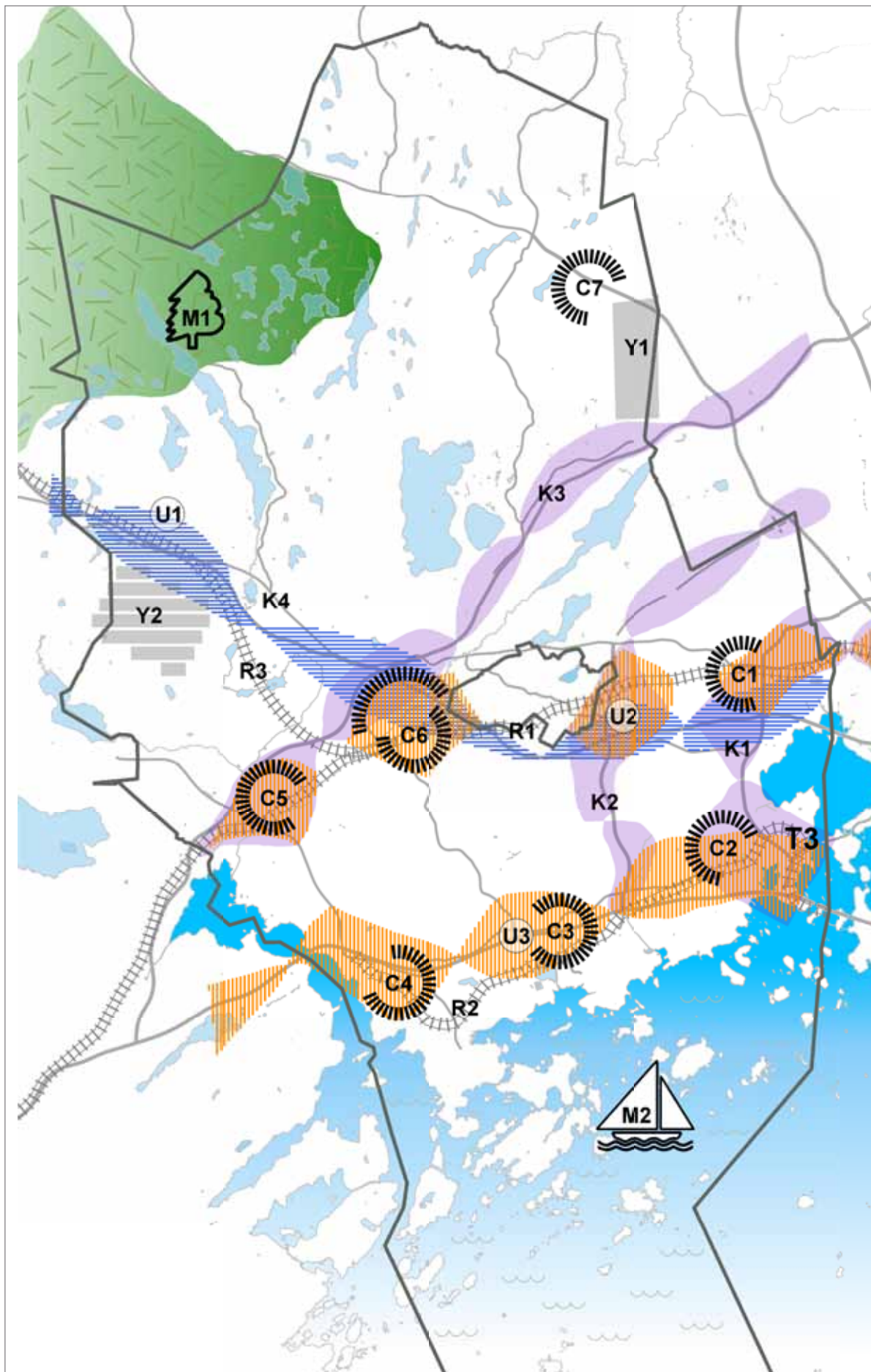
Vajaakäytöllä olevia kaupunkitiloja tai aiemmasta käytöstä vapautuneita rakennuksia ja alueita on ryhdytty Tampereen teknillisen yliopiston tutkimusprojektin mukaan kutsumaan urbaaneiksi kesannoiksi. Urbaanit kesannot eli uusiokäyttöalueet mahdollistavat uusien toimintojen jalostamisen ja elinkeinojen kehittämisessä kesanto nähdään raakamaata tuottoisampana. Espoossa urbaaneja kesantoja ei ole etsitty ja tunnistettu. Kivenlahden teollisuusalueelle syntynyt ohjelmatuotanto näyttäisi täyttävän urbaanin kesannon tunnusmerkit. Urbaanien kesantojen alueita tai vyöhykkeitä ei ole mainittu elinkeinovyöhykkeissä, koska näitä alueita tai niiden merkitystä elinkeinojen kehittämisessä ei ole selvitetty.

Julkisten ja yksityisten palvelujen, monipuolisten työpaikka- ja palvelualueiden sekä teollisuus- ja varasto-alueiden vaatimukset on huomioitu ja vyöhykkeitä kehitetään eri elinkeinotoimintojen vaatimusten mukaisesti.

Elinkeinovyöhykkeet esitetään kartalla ja vyöhykkeiden keskeinen profiili on kuvattu sanallisesti. Elinkeinovyöhykkeiden kehityskuvatyössä on käytetty syksyllä 2008 elinkeino- ja työllisyysjaostossa (nyk. elinkeino- ja kilpailukykyjaosto) hyväksyttyä ehdotusta Espoon yritysalueiden vyöhykkeiksi (liite 3). Elinkeinovyöhykkeiden muodostamiseen vaikuttivat jo olemassa olevan yritystoiminnan sijoittuminen sekä uusien mahdollisuuksien avautuminen kaavoituksen tai liikenneverkon rakentamisen myötä. Monet yritysalueet tukeutuvat tie- ja rataverkkoon ja ennakoivat sen muutoksia. Yritysalueiden tulee olla helposti saavutettavissa niin tavara- kuin henkilöliikenteen näkökulmasta.

Neljä väylien vyöhykettä ovat keskeisten liikenneväylien ympäristöjä. Raiteiden vyöhykkeet muodostuvat kolmesta raiteesta: olemassa olevasta rantaradasta sekä Länsimetrosta ja Länsiradasta. Keskukset Leppävaara, Tapiola, Matinkylä, Espoonlahti, Kauklahti, Espoon keskus ja Kalajärvi muodostavat kukin oman elinkeinovyöhykkeensä. Näistä elinkeinojen kannalta keskeisimmät ovat Leppävaara, Tapiola ja Espoon keskus. Muita vyöhykkeitä ovat uusien mahdollisuuksien vyöhykkeet sekä teollisuuden, erityisalueiden ja kehittyvän matkailun vyöhykkeet.

Keskus ja sen kehittämissuunta

R

Raiteiden vyöhykkeet

K

Väylien vyöhykkeet

U

Uudet mahdollisuudet

Y

Teollisuus ja yhdyskuntateknikka

M

Kehittyvä matkailu

Keskukset

Kaupunkikeskustoissa työpaikat ovat monipuolisia vähittäiskaupan, erikoiskaupan sekä erilaisten palvelujen työpaikkoja. Kaupunkikeskukset ovat liike- ja toimistorakentamisen sekä myös julkisten palvelujen keskittymiä. Alueilla toteutuu asumisen ja työpaikkojen yhdistäminen. Kaupunkikeskukset ovat liikenteen solmukohdissa ja ovat hyvin saavutettavissa. Alueelle voi sijoittua koko kaupunkia palvelevia toimintoja.

Paikalliskeskuksissa työpaikat ovat vähittäiskaupan, erikoiskaupan sekä erilaisten palvelujen työpaikkoja. Alueelle voi sijoittua lähialuetta palvelevia toimintoja.

Väylien vyöhykkeet

K1 Teknologiavyöhyke

Aluetta kehitetään teknologiaklusterien vyöhykkeenä, jossa on toisiaan tukevaa opetus-, tutkimus ja yritystoimintaa.

K2 Kehä II:n vyöhyke

Kehä II ja sen jatko antavat hyvät edellytykset elinkeinojen kehittämiseksi. Pääkaupunkiseudun yhteistyötä tehdään Kuninkaankolmion alueella. Suurpellon tuleva kehitys luo uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle.

K3 Kehä III:n vyöhyke

Edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseksi nykyisen yritystoiminnan, teollisuuden ja tilaa vievää kaupan lisäksi. Kehä III on väylä seudun kansainvälisiin yhteyksiin: lentokenttään ja satamaan.

K4 Turunväylän vyöhyke

Edellytykset elinkeinojen kehittämiseksi. Pitkälle vyöhykkeelle voi sijoittua hyvin erilaisia toimintoja kuten Nihtisillan ympäristön uuden kaupan toiminnot tai uudet työpaikka-alueet Histassa.

Raiteiden vyöhykkeet

R1 Rantaratavyöhyke

Vyöhykkeen kehittämisen peruste on nykyinen ja tuleva kaupunkirata ja sen tarjoamat mahdollisuudet raideliikenteen piirissä. Leppävaaran, Keran, Espoon keskuksen ja Kauklahden asemanseudut ovat elinkeinojen kehittämisen kannalta keskeisiä.

R2 Länsimetron kehittämisvyöhyke

Elinkeinoiltaan monipuolinen. Elinkeinoalueet liittyvät tiiviisti seudun toiminnalliseen kokonaisuuteen. Metron itä-länsi vyöhykkeen tuleva maankäyttö luo paljon uusia elinkeinoelämän mahdollisuuksia erityisesti liike- ja toimistorakennusten täydennysrakentamisella.

R3 Länsiradan kehittämisvyöhyke

Työvoiman saatavuus, hyvät liikenne yhteydet ja riittävä tonttitarjonta mahdollistavat myös yritystoiminnan kehittymisen ja työpaikkojen lisääntymisen ratavyöhykkeen alueella.

Muut vyöhykkeet

U1, U2, U3 Uudet mahdollisuudet

Vyöhykkeet, joilla alueen tuleva kehitys ja liikenne-yhteyksien parantaminen luo uusia elinkeinoalueita. Turunväylän kehittämisvyöhyke Kirkkonummen suuntaan (U1), Turunväylän vyöhyke Nihtisillan ympäristössä (U2) sekä Suomenoja (U3).

Y1 Teollisuus

Nykyinen varastoinnin ja tuotannon alue sijoittuu hyvin Kehä III:n varteen lentokentän läheisyyteen ja alueella on kehittämis- ja laajentamismahdollisuuksia.

Y2 Kiertokulkukeskus

Yhdyskuntatekniikan ja logistiikan erityisyritysalue kuten Ämmässuo ja Kulmakorpi.

M1, M2 Kehittyvä matkailu

Matkailuelinkeinojen kasvu perustuu Nuksion kansallispuistoon ja Solvallaan luontokeskukseen (M1) sekä saariston matkailu- ja virkistysmahdollisuuksiin (M2). Lukuisat uudet hotellihankkeet mahdollistavat Espoon matkailuelinkeinojen kehittämisen.

Keskukset

C1 Leppävaara

Kaupan ja liike-elämän monipuolinen keskus, jossa on informaatioalan työpaikkojen keskittymä. Leppävaara on myös liikunnan, viihde- ja vapaa-ajan keskus sekä hyvinvointipalvelujen keskus.

C5 Kauklahti

"Vehreän pikkukaupungin" työpaikat syntyvät asuinalueille ja asuinalueiden lähipalveluihin sekä radan varren teollisuusalueelle.

C2 Tapiola

Otaniemi - Keilaniemi - Tapiola - aluetta kehitetään kansainvälisenä tieteen, taiteen, talouden (T3) ja liikunnan monipuolisena keskittymänä sekä puutarhamaisena asuinalueena. Vyöhykkeelle sijoittuvat toisiaan tukevat opetus-, tutkimus- ja yritystoiminta. Tapiolan alueella sijaitsevat monipuoliset kulttuurialan työpaikat, Tapiola on osa Design Cityä. Otaniemi ja Aalto-yliopisto toimivat tieteen ja teknologian kehittäjinä, Tapiola taiteen, kulttuurin ja elämänlaadun tuottajana ja Keilaniemi sen sen moderni toimisto-keskus talouden veturina. Otaniemeen sijoittuva Aalto-yliopisto, teknologiayritykset ja tutkimuslaitokset tarjoavat opetuksen, tutkimuksen ja yritystoiminnan työpaikkoja. Vyöhykkeellä on toisiaan tukevaa opetus-, tutkimus- ja yritystoimintaa ja vyöhyke on osa seudun osaamisvyöhykettä.

C6 Espoon keskus

Keskus on myös hallinnollinen keskus rantaradan ja tulevan kaupunkiradan varressa. Sinne on keskittynyt paljon julkishallinnon työpaikkoja, kuten kaupungin virastot ja kunnallishallinto. Alueella on sosiaali-, terveys- ja kaupallisten palvelujen oppilaitoksia ja työpaikkoja.

Koulutustarjonta on monipuolinen.

Lommila on monipuolinen ja seudullinen, kaupan, liike-elämän ja työpaikkojen keskus liikenneväylien risteyksessä. Portti saavuttaessa Espooseen Kehä III:n tai Turunväylän suunnasta. Espoon keskuksen Suvelasta Lommilaan johtavaa akselia, Sunantie - Espoonportti - Kirkkokatu - Nimismiehenpelto -katukokonaisuutta vahvistetaan julkisten ja kaupallisten palvelujen vyöhykkeenä. Kaksinapaisella keskus-alueella radanvarsikeskusta kehitetään alueellisten palveluiden ja joukkoliikenteeseen tukeutuvana kaupunkikeskustana, kehäteiden risteysaluetta kehitetään seudullisesti palvelevana ja joukko-liikennettä hyödyntävänä palvelukeskittymänä.

C3 Matinkylä

Kaupunkimainen kaupan ympäristö, johon metroasema tuo uusia elinkeinoelämän mahdollisuuksia. Suurpelto muodostuu omaksi työpaikka-alueekseen.

C7 Kalajärvi

Kalajärven työpaikat syntyvät asuinalueille ja asuinalueiden lähipalveluihin. Paikalliskeskus tarjoaa liike-, palvelu- ja toimitiloja.

C4 Espoonlahti

Espoonlahden keskuksen yritystoimintaa kuvaa vähittäiskauppa. Kehittämissuunnitelman mukaisesti Espoonlahden sijoittuu uutta korkeatasoista työpaikkarakentamista Länsiväylän molemmille puolille. Erikoistavarakauppaa, erityisesti tilaa vaativaa kauppaa, voi sijoittua väylälle Merituulentie-Kuitinmäentie-Martinsillantie. Kivenlahden teollisuusalueen nykyisen viestintä ja painoteollisuuden sekä kuljetus- ja ICT-teollisuuden profiloituminen jatkossa osittain toimitilarakentamiseen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Espoon elinkeinorakenteessa kolme suurinta toimialaryhmää henkilöstömäärän mukaan arvioituna ovat tukku- ja vähittäiskauppa, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä teollisuus. Kaupan osuus on jo kolmannes Espoon toimipaikkojen henkilöstöstä. Kaupan sijoittumisella on kaupunkirakenteen lisäksi myös elinkeinopoliittinen merkitys.

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän laatimassa Kaupan sijainnin ohjauksen arviointityöryhmän raportissa on kahdeksan ehdotusta, joista yksi on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ottaminen vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevan ohjauksen piiriin. Kaupan palveluverkon kokonaisrakenteen (palveluverkkoselvitys) ohella Espoossa tulisi selvittää paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan nykytila, tarve ja sijoittuminen.

Nykyisen kaupan palveluverkon kuvaus, sen kehitys ja tavoiteverkko vuoteen 2035 voidaan laatia myös kaupan vaihekaavaksi 2), jolloin saadaan pohjoisosien yleiskaavat ja Espoon eteläosien yleiskaava tarkasteltua kokonaisuutena.

Merkittävä yritystoiminnan kasvusuunta on Länsimetron asemien vaikutusalueella ja Länsiväylän tuntumassa. Länsimetron asemanseutujen kaavoitus luo mahdollisuuksia liike- ja toimistorakentamiselle. Metroasemien kaupallisten palvelujen periaatteiden selvittäminen on osa palveluverkkoselvitystä.

Samoin lähipalveluja tarjoavien keskustatoimintojen alueiden mahdollisuudet kehittää paikallisia palveluja on tarpeen tutkia osana palveluverkkoselvitystä.

Tapiola, Espoon keskus ja Keran alue ovat elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta keskeisiä. Näiden alueiden potentiaali on osittain vielä käyttämättä.

Kehä III:n vyöhykkeellä on edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseksi nykyisen yritystoiminnan, teollisuuden ja tilaa vievän kaupan lisäksi. Kaavoituksen syksyn 2009 työohjelmaan sisältyy Kehä III:n itäosan kehittämisselvityksen päivittäminen. Kehittämisselvitys täsmentää Kehä III:n kehittymistä elinkeinovyöhykkeenä tältä osin.

Vyöhykkeisiin on tunnistettu kolme uuden mahdollisuuden vyöhykettä (U1, U2, U3), joilla alueen tuleva kehitys ja liikenneyhteyksien parantaminen luo uusia elinkeinoalueita. Näistä ensimmäinen uusi vyöhyke (U1) on Turunväylän vyöhyke Histan ja Kirkkonummen suuntaan. Vyöhyke U2 on Turunväylän vyöhyke Nihtisillan ympäristössä ja vyöhyke U3 Suomenojan vyöhyke. Kaikkien näiden vyöhykkeiden kehittäminen elinkeinojen näkökulmasta vaatii tarkempia tarkasteluja, joita esim. Hista-Siikajärvi-Nupuri -osayleiskaavatyössä ja Finnoon osayleiskaavatyössä tehdään.

2)

"Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain. Tämä mahdollisuus helpottaa yleiskaavan pitämistä ajan tasalla tietyn asiakokonaisuuden tai kunnan osa-alueen osalta.

Vaiheittain laadittu yleiskaava voi koskea mm. kaupallisia palveluja. Vaihekaavan etuna on, että siinä voidaan keskittyä kaupallisen palvelurakenteen kehittämistä ja vähittäiskaupan sijainnin ohjausta koskeviin kysymyksiin. Vaihekaavaa voidaan käyttää myös silloin kun kunnan yleiskaavaa on tarpeen tarkistaa kaupallisen palvelurakenteen kehittämisen osalta. Vaikka kaupallisia palveluja on tarkasteltava muun yhdyskuntarakenteen osana, vaihekaavan aihepiiri on silti yleiskaavaa suppeampi. Tämä rajaa myös suunnittelussa ja päätöksenteossa käsiteltäviä kysymyksiä, jolloin ajanmukainen kaava on mahdollista saada aikaan koko yleiskaavan uudistamista joustavammin" (Kauppa kaavoituksessa. Ympäristöopas 115, Ympäristöministeriö. Alueidenkäytön osasto. Helsinki 2004).

LIITE 1

	Elinkeinovyöhyke	Maankäytön suunnittelu	Liikenneverkko
C1	Leppävaara: Kaupan ja liike-elämän monipuolinen keskus, jossa on informaatioalan työpaikkojen keskittymä. Leppävaara on myös liikunnan, viihde- ja vapaa-ajan keskus sekä hyvinvointipalvelujen keskus.	Etelä-Leppävaara 111304, Leppäviita 114901, Albergangartano 111305, Albergangartano 111306, Perkkää IIB 113806, Puustellinmäki 110513	Vermosolmun eritasoliittymä
C2	Tapiola: Otaniemi - Keilaniemi - Tapiola - Suurpelto -aluetta kehitetään kansainvälisenä tieteen, taiteen, talouden (T3) ja liikunnan monipuolisena keskittymänä sekä puutarhamaisena asuinalueena. Vyöhykkeelle sijoittuvat toisiaan tukevat opetus-, tutkimus- ja yritystoiminta. Vyöhyke on osa seudun osaamisvyöhykettä. Tapiolan alueella sijaitsevat monipuoliset kulttuurialan työpaikat, Tapiola on osa Design Cityä. Otaniemi ja Aalto-yliopisto toimivat tieteen ja teknologian kehittäjinä, Tapiola taiteen, kulttuurin ja elämänlaadun tuottajana ja Keilaniemi ja sen moderni toimistokeskus talouden veturina. Otaniemeen sijoittuva Aalto-yliopisto, teknologia-yritykset ja tutkimuslaitokset tarjoavat opetuksen, tutkimuksen ja yritystoiminnan työpaikkoja. Vyöhykkeellä on toisiaan tukevaa opetus-, tutkimus- ja yritystoimintaa.	Tapiolan keskus 210418, Tapiola eteläinen 210506, Tapiola eteläinen 210507, Tapiolan keskus II 210310, Aherajankulma II 211401, Tapiolan keskus 210416, Tapiolan keskus ja Tapiolan keskus muutos 210422, Tapiolan keskus II vaihe 210420, Keilaniemi 220823, Keilaniemi 220820, Otakaari 220504, Hagalundinkallio 221300, Maarinsolmu 221400, Otaranta-Servinniemi 220207,	Länsimetro, Kehä I hankesuunnitelma Otaniemi-Keilaniemi
C3	Matinkylä: Kaupunkimainen kaupan ympäristö, johon metroasema tuo uusia elinkeinoelämän mahdollisuuksia. Suurpelto muodostuu omaksi työpaikka-alueekseen	Matinkartanonristi 312500, Matinkylän keskus II-Matinkallio 312003, Iirislahti 311205	Länsimetro
C4	Espoonlahti: Espoonlahden keskuksen yritystoimintaa kuvaa vähittäiskauppa. Kehittämissuunnitelman mukaisesti Espoonlahteen sijoittuu uutta korkeatasoista työpaikkarakentamista Länsiväylän molemmille puolille. Erikoistavarakauppaa, erityisesti tilaa vaativaa kauppa, voi sijoittua väylälle Merituulentie-Kuitinmäentie-Martinsillantie. Kivenlahden teollisuusalueen nykyisen viestintä ja painoteollisuuden sekä kuljetus- ja ICT-teollisuuden profiloituminen jatkossa ??	Espoonlahden keskus II 410702, Espoonlahden keskus II 410703, Espoonlahden keskus II 410704, MATINKYLÄ-IIIVISNIEMEN METROTUNNELI, maanalainen asemakaava 920400 Tavoitteena on maanalaisen kaavan laatiminen metrotunnelia varten.	Länsimetron jatkaminen välillä Matinkylä-Kivenlahti.
C5	Kauklahti: "Vehreän pikkukaupungin" työpaikat syntyvät asuinalueille ja asuinalueiden lähipalveluihin sekä radan varren teollisuusalueelle.	Vanttila IB 520602	
C6	Espoon keskus: Monipuolinen, seudullinen kaupan ja liike-elämän työpaikkojen keskus liikenneväylien risteyksessä. Portti saavuttaessa Espooseen Kehä III:n tai Turunväylän suunnasta. Keskus on hallinnollinen keskus rantaradan ja tulevan kaupunkiradan varressa. Sinne on keskittynyt paljon julkishallinnon työpaikkoja, kuten kaupungin virastot ja kunnallishallinto. Alueella on sosiaali-, terveys- ja kaupallisten palvelujen oppilaitoksia ja työpaikkoja. Koulutustarjonta on monipuolinen.	Virastokeskus, Espoontori 613800, Suviniitty III 613600, Kiltakallio I 610807, Glomsinportti 632200 eli Lommilan kauppakeskus	Kaupunkiradan yleissuunnitelma välillä Leppävaara-Espoon keskus ja kaupunkiradan jatko Espoon keskus-Kauklahti, matkakeskus
C7	Kalajärvi: Kalajärven työpaikat syntyvät asuinalueille ja asuinalueiden lähipalveluihin. Paikalliskeskus tarjoaa liike-, palvelu- ja toimitiloja.	Kalajärvenkallio 720900, Kalajärvi II 721000	
K1	Teknologiavyöhyke: Aluetta kehitetään teknologiaklusterien vyöhykkeenä, jossa on toisiaan tukevaa opetus-, tutkimus ja yritystoimintaa		Raide-Jokeri, Kehä I:n parantaminen

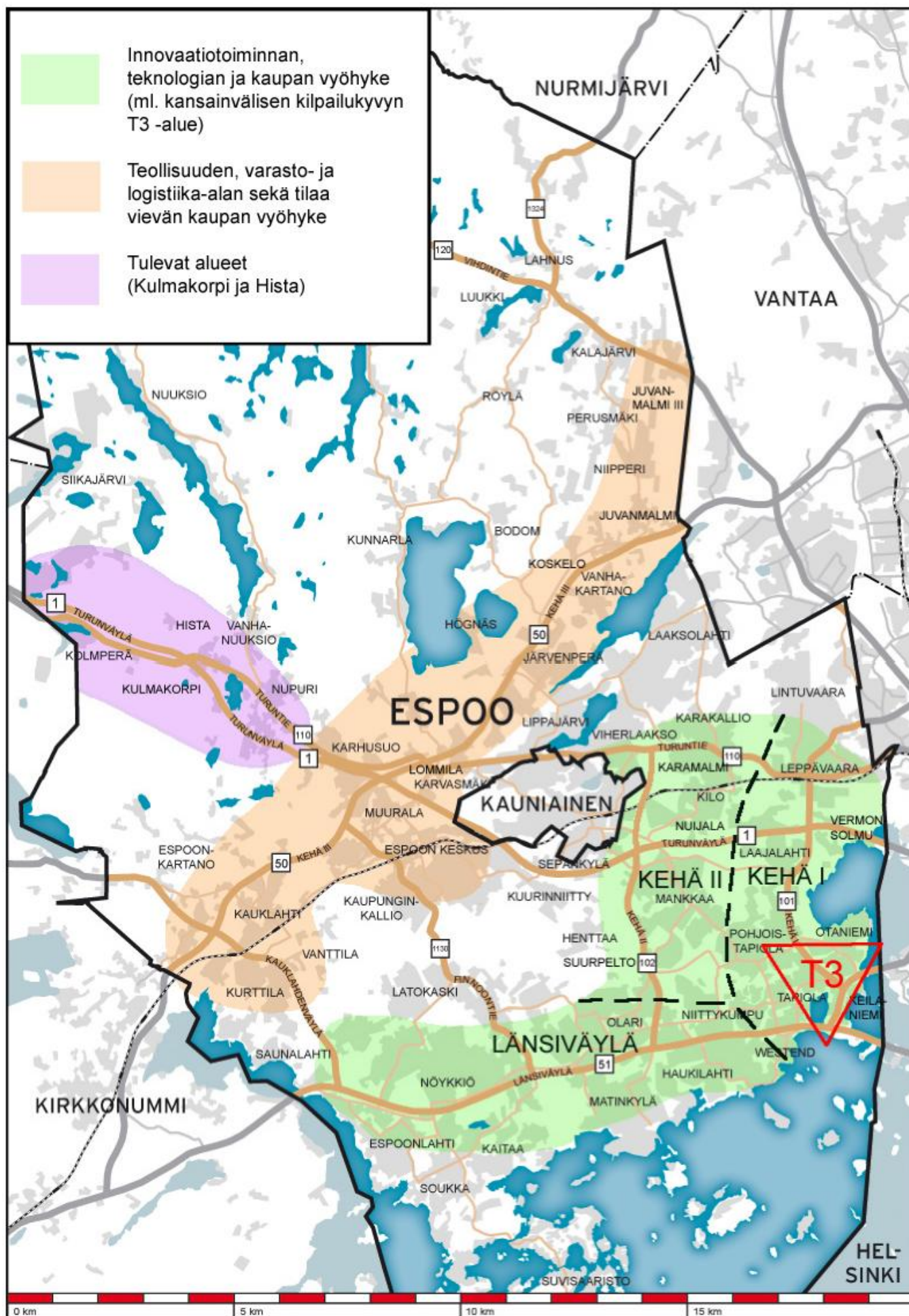
K2	Kehä II:n vyöhyke: Kehä II ja sen jatko antavat hyvät edellytykset elinkeinojen kehittämiseksi. Pääkaupunkiseudun yhteistyötä tehdään Kuninkaankolmion alueella. Suurpellon tuleva kehitys luo uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle.	Kaavat Suurpelto IV 330900 ja Suurpelto V 330700	Kehä II:n jatko
K3	Kehä III:n vyöhyke: Edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseksi nykyisen yritystoiminnan, teollisuuden ja tilaa vievää kaupan lisäksi. Kehä III on väylä seudun kansainvälisiin yhteyksiin: lentokenttään ja satamaan	Kulloonmäen kaavat Kulloonsilta 712900, Kulloonmäki II 632000 ja Koskelo III 712100	Kehä III
K4	Turunväylän vyöhyke: Edellytykset elinkeinojen kehittämiseksi. Pitkälle vyöhykkeelle voi sijoittua hyvin erilaisia toimintoja kuten Nihtisillan ympäristön uudet kaupan toiminnot tai uudet työpaikka-alueet Histassa.	Kulmakorpi I 640200, Nupurinkartano 640500, Lommila 630102, Nedre Gloms 630900	Nupurintien aluevaraussuunnitelma
R1	Rantaratavyöhyke: Vyöhykkeen kehittämisen peruste on nykyinen ja tuleva kaupunkirata ja sen tarjoamat mahdollisuudet raideliikenteen piirissä. Leppävaaran, Keran, Espoon keskuksen ja Kauklahden asemanseudut ovat elinkeinojen kehittämisen kannalta keskeisiä.	Espoon keskuksen liike- ja toimitilakaavat eli Espoontori 613800 ja Suviniitty III 613600	Kaupunkiradan yleissuunnitelma välillä Leppävaara-Espoon keskus ja kaupunkiradan jatko Espoon keskus-Kauklahti, matkakeskus
R2	Länsimetron kehittämisvyöhyke: Elinkeinoiltaan monipuolinen. Elinkeinoalueet liittyvät tiiviisti seudun toiminnalliseen kokonaisuuteen. Metron itä-länsi vyöhykkeen tuleva maankäyttö luo paljon uusia elinkeinoelämän mahdollisuuksia erityisesti liike- ja toimistorakennusten täydennysrakentamisella.	Metrotunnelikaavat (Keilaniemi 920100, Otaniemi-Tapiola 920200 ja Jousenpuisto-Matinkylä 920300) sekä metroasemien kaavat (Keilaniemi 220823, Otakaari 220504, Tapiolan keskus 210418, Jousenpuisto 211201, Niittykumpu I 212306 ja Matinkylän keskus II- Matinkallio 312004)	Länsimetro
R3	Länsiradan kehittämisvyöhyke: Työvoiman saatavuus, hyvät liikenneyhteydet ja riittävä tonttitarjonta mahdollistavat myös yritystoiminnan kehittymisen ja työpaikkojen lisääntymisen ratavyöhykkeen alueella.	Länsiradan maankäytön kehityskuvaselvitys	Espoo-Lohja-Salo ratayhteys yva, alustava yleissuunnitelma
Y1	Teollisuus: Nykyinen varastoinnin ja tuotannon alue sijoittuu hyvin Kehä III:n varteen lentokentän läheisyyteen ja alueella on kehittämis- ja laajentamismahdollisuuksia.		Kehä III
Y2	Kiertokulkukeskus: Yhdyskuntatekniikan ja logistiikan erityisyrittäjäalue kuten Ämmässuo ja Kulmakorpi	Kulmakorpi I 640200: teollisuus- ja varastotoiminnot	
M1,M2	Kehittyvä matkailu: Matkailuelinkeinojen kasvu perustuu Nuuksion kansallispuistoon ja Solvallon luontokeskukseen (M1) sekä saariston matkailu- ja virkistysmahdollisuuksiin (M2). Lukuisat uudet hotellihankkeet mahdollistavat Espoon matkailuelinkeinojen kehittämisen.	Nuukio, Solvalla (640401) ja Solvalla IIA 640800 asemakaavan muutosehdotukset. Kaavamuutoksen avulla luodaan mahdollisuus luontokeskuksen rakentamiselle maisemallisesti komealle paikalle Nuuksion Pitkäjärven rantaan järviylängön tärkeimmän sisääntulotien, Nuuksiontien varteen. Kokonaiskerrosala 7800 k-m2	
U1,U2,U3	Uudet mahdollisuudet: Vyöhyke, jossa alueen tuleva kehitys ja liikenneyhteyksien parantaminen luo uusia elinkeinoalueita. Turunväylän kehittämisvyöhyke Kirkkonummen suuntaan (U1), Turunväylän vyöhyke Nihtisillan ympäristössä (U2) sekä Suomenoja (U3).	Hista-Siikajärvi-Nupuri osayleiskaavaehdotus nähtävillä vuoden 2009 lopussa. Kellarimäki-Friisimäki 130304,	Nupurintien aluevaraussuunnitelma, Länsimetro

Kirjain	Toimiala, 2-numeroinen	Nimi
A		Maatalous, metsätalous ja kalatalous
B		Kaivostoiminta ja louhinta
C		Teollisuus
	10	Elintarvikkeiden valmistus
	11	Juomien valmistus
	12	Tupakkatuotteiden valmistus
	13	Tekstiilien valmistus
	14	Vaatteiden valmistus
	15	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus
	16	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus)
	17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
	18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
	19	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus
	20	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
	21	Lääkeaineiden valmistus
	22	Kumi- ja muovituotteiden valmistus
	23	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
	24	Metallien jalostus
	25	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)
	26	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus
	27	Sähkölaitteiden valmistus
	28	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus
	29	Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus
	30	Muiden kulkuneuvojen valmistus
	31	Huonekalujen valmistus
	32	Muu valmistus
	33	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus
D		Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
	35	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
E		Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
	36	Veden otto, puhdistus ja jakelu
	37	Viemäri- ja jätevesihuolto
	38	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys
	39	Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristönhuoltopalvelut
F		Rakentaminen
	41	Talonrakentaminen
	42	Maa- ja vesirakentaminen
	43	Erikoistunut rakennustoiminta
G		Tukku- ja vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
	45	Moottorijoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus
	46	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
	47	Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
H		Kuljetus ja varastointi
	49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
	50	Vesiliikenne
	51	Ilmaliikenne
	52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
	53	Posti- ja kuriiritoiminta
I		Majoitus- ja ravitsemistoiminta
	55	Majoitus- ja ravitsemistoiminta

J	56	Ravitsemistoiminta
		Informaatio ja viestintä
	58	Kustannustoiminta
	59	Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen
	60	Radio- ja televisiotoiminta
	61	Televiestintä
	62	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta
	63	Tietopalvelutoiminta
K		Rahoitus- ja vakuutustoiminta
	64	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)
	65	Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)
	66	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta
L		Kiinteistöalan toiminta
	68	Kiinteistöalan toiminta
M		Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
	69	Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut
	70	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi
	71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut ja niihin liittyvä tekninen konsultointi
	72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen
	73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus
	74	Muut erikoistuneet palvelut
	75	Eläinlääkintäpalvelut
N		Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
	77	Vuokraus- ja leasingtoiminta
	78	Työllistämistoiminta
	79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varauspalvelut
	80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut
	81	Kiinteistön- ja maisemanhoito
	82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle
O		Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
	84	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P		Koulutus
	85	Koulutus
Q		Terveys- ja sosiaalipalvelut
	86	Terveyspalvelut
	87	Sosiaalihuollon laitospalvelut
	88	Sosiaalihuollon avopalvelut
R		Taiteet, viihde ja virkistys
	90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta
	91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta
	92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut
	93	Urheilutoiminta sekä ähvi- ja virkistyspalvelut
S		Muu palvelutoiminta
	94	Järjestöjen toiminta
	95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitalouskoneiden korjaus
	96	Muut henkilökohtaiset palvelut
T		Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
	97	Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina
	98	Kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
U	99	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
X		Toimiala tuntematon

Ehdotus espoon yritysalueiden vyöhykkeiksi,
elinkeino- ja työllisyysjaosto (nyk. Elinkeino- ja kilpailukykyjaosto) 16.9.2008

LIITE 3

Työpaikat Espoossa suuralueittain v. 1965 - 2030

VUOSI (31.12)	SUURALUE Leppävaara	Tapiola	Matinkylä	Espoon- lahti	Kauklahti	Vanha- Espoo	Pohjois- Espoo	muu+ tunt.	Yhteensä	muutos/ vuosi kpl	Muutos/ vuosi %
1965	4045	7955	531	636	919	1711	866		16663		
1970	4248	7635	378	667	653	1176	1223	7285	23265	1320	8
1975	10148	11922	1451	3520	579	1735	1925	6605	37885	2924	13
1980	10652	14154	2659	4710	718	3902	2637	6779	46211	1665	4
1985	14353	21070	4869	5862	1092	5799	2907	8419	64371	3632	8
1987	14797	24881	6001	6789	1421	10622	3495	10708	78714	7172	11
1988	16875	26143	6153	7353	1457	9916	3687	10502	82086	3372	4
1989	18178	27958	7606	7891	1781	11271	3773	8516	86974	4888	6
1990	19091	27891	7390	8342	1645	10551	3760	6083	84753	-2221	-3
1991	18718	27430	7411	8351	1468	10929	3295	4673	82275	-2478	-3
1992	17980	25988	6674	7667	1368	9872	2864	4344	76757	-5518	-7
1993	17607	25690	5140	7027	1129	8604	2620	4122	71939	-4818	-6
1994	17723	25944	5425	7680	1315	8569	2937	4373	73966	2027	3
1995	18380	27271	5679	7919	1331	9307	3302	3878	77067	3101	4
1996	19349	28521	5799	8381	1380	10253	3528	3960	81171	4104	5
1997	21602	30222	6610	8638	1463	10817	3928	4344	87624	6453	8
1998	22096	32506	7319	9705	1554	10772	4158	5636	93746	6122	7
1999	23856	34619	7709	9929	1700	11472	4406	6020	99711	5965	6
2000	24681	35801	8207	10845	1833	11424	4393	5375	102559	2848	3
2001	23854	38722	9662	10473	1874	10798	4573	5904	105860	3301	3
2002	24138	38161	8931	9547	1687	11089	4175	8302	106030	170	0
2003	23917	36537	8743	9429	1510	10722	4034	10670	105562	-468	0
2004	25984	37388	8899	9193	1758	11555	4481	7461	106719	1157	1
2005	26333	36880	8535	8591	1799	13075	4290	9007	108510	1791	2
2006	28196	39713	9222	9160	1800	12474	4867	6912	112344	3834	4
2009									126985	4880	4
2030	37700	54600	20400	16800	4600	21600	7600	4000	167300	2261	2

Työpaikkojen muutos Espoossa suuralueittain v. 1965 - 2030

VUOSI (31.12)	SUURALUE Leppävaara	Tapiola	Matinkylä	Espoonlahti	Kauklahti	Vanha- Espoo	Pohjois- Espoo	muu+ tunt.	Yhteensä	Muutos %/vuosi
1965										
1970	41	-64	-31	6	-53	-107	71		1320	8
1975	1180	857	215	571	-15	112	140	-136	2924	13
1980	101	446	242	238	28	433	142	35	1665	4
1985	740	1383	442	230	75	379	54	328	3632	8
1987	222	1906	566	464	165	2412	294	1145	7172	9
1988	2078	1262	152	564	36	-706	192	-206	3372	4
1989	1303	1815	1453	538	324	1355	86	-1986	4888	6
1990	913	-67	-216	451	-136	-720	-13	-2433	-2221	-3
1991	-373	-461	21	9	-177	378	-465	-1410	-2478	-3
1992	-738	-1442	-737	-684	-100	-1057	-431	-329	-5518	-7
1993	-373	-298	-1534	-640	-239	-1268	-244	-222	-4818	-6
1994	116	254	285	653	186	-35	317	251	2027	3
1995	657	1327	254	239	16	738	365	-495	3101	4
1996	969	1250	120	462	49	946	226	82	4104	5
1997	2253	1701	811	257	83	564	400	384	6453	8
1998	494	2284	709	1067	91	-45	230	1292	6122	7
1999	1760	2113	390	224	146	700	248	384	5965	6
2000	825	1182	498	916	133	-48	-13	-645	2848	3
2001	-827	2921	1455	-372	41	-626	180	529	3301	3
2002	284	-561	-731	-926	-187	291	-398	2398	170	0
2003	-221	-1624	-188	-118	-177	-367	-141	2368	-468	0
2004	2067	851	156	-236	248	833	447	-3209	1157	1
2005	349	-508	-364	-602	41	1520	-191	1546	1791	2
2006	1863	2833	687	569	1	-601	577	-2095	3834	4
2009										
2030	396	620	466	318	117	380	114	-121	2290	2

TYÖPAIKAT, TYÖVOIMA, TYÖLLISYYS V. 1985 - 2030

VUOSI 31.12	VÄESTÖ	TYÖIKÄISET (15-74 v.)		TYÖVOIMA			Työ- voima- osuus % työvoima/työ- ikäiset	TYÖPAIKAT		TYÖPAIKKAOMAVA- RAISUUS		TYÖTTÖ- MYYSAS- TE %
		henkeä	%	yht.	työllinen	työtön		Espoossa	joista asuu Espoossa	teor.% tp/työl.	todel.% tp.Espoo/ ESpoon tp	
1985	156134	117524	75,3	85425	83880	1545	72,7	64371	36872	76,7	57,3	1,8
1987	164569	124155	75,4	95461	94152	1309	76,9	78714	49612	83,6	63,0	1,4
1988	167734	126422	75,4	96576	95515	1061	76,4	82086	50024	85,9	60,9	1,1
1989	169851	128265	75,5	98301	97426	875	76,6	86794	52542	89,1	60,5	0,9
1990	172629	130624	75,7	97199	96013	1186	74,4	84753	49335	88,3	58,2	1,2
1991	175670	133095	75,8	98341	91890	6451	73,9	82275	48419	89,5	58,9	6,6
1992	179054	135542	75,7	98070	86581	11489	72,4	76757	45276	88,7	59,0	11,7
1993	182647	138307	75,7	96191	81747	14444	69,5	71939	41905	88,0	58,3	15,0
1994	186507	140904	75,5	97482	83901	13581	69,2	73966	43001	88,2	58,1	13,9
1995	191247	144448	75,5	99759	86696	13063	69,1	77064	44052	88,9	57,2	13,1
1996	196260	148159	75,5	102394	90596	11798	69,1	81171	46129	89,6	56,8	11,5
1997	200834	151607	75,5	105699	95899	9800	69,7	87624	48885	91,4	55,8	9,3
1998	204962	154840	75,5	111175	102853	8322	71,8	93746	52260	91,1	55,7	7,5
1999	209667	158545	75,6	114883	107233	7650	72,5	99711	54679	93,0	54,8	6,7
2000	213271	161180	75,6	117548	110630	6918	72,9	102559	55460	92,7	54,1	5,9
2001	216836	163752	75,5	119492	112525	6967	73,0	105850	56043	94,1	52,9	5,8
2002	221597	167016	75,4	120811	113372	7439	72,3	106030	56470	93,5	53,3	6,2
2003	224231	169636	75,7	121423	113387	8036	71,6	105562	57174	93,1	54,2	6,6
2004	227472	172089	75,7	123040	114997	8043	71,5	106719	57780	92,8	54,1	6,5
2005	231704	175583	75,8	124330	116718	7576	70,8	108510	57581	93,0	53,1	6,1
2006	235019	178087	75,8	126101	119167	6934	70,8	112344	59000	94,3	52,5	5,5
2007	238047			128602	122955	5647						
2009*					130949	9029		128512		98,1		
2030**	326000				163000			167000		102,5		

Työvoima 15-64 vuotiaat poisluet 0-14 vuotiaat, opisk., koululaiset, kotiäidit, eläkeläiset, asevelv.
 Työvoima työllinen työvoima / työtön työvoima
 Työllinen työvoima kaikki 15-74 vuotiaat jotka viikolla 25-31.12 olivat työllisiä.
 Työttömyysaste työttömien osuus (%) työvoimasta
 Työpaikkaomavaraisuus työpaikat/työllinen työvoima (teorettinen työpaikkamomavaraisuus)
 Työpaikkaomavaraisuus työpaikat/työpaikka Espoossa (todellinen työpaikkaomavaraisuus)
 Työikäiset 15 - 74 vuotiaat

* Ennakkotieto

** Arvio vuodelle 2030

Lähteet

Yritystoiminta Espoossa - Espoon yritystoiminnan rakenne ja erikoistuminen 2005. Espoo 2007
<http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11894;37617;73019;75250>

Espoon eteläosien yleiskaavan selostus (7.4.2008)
<http://www.espoo.fi/hankkeet/?path=1;28;29;1047;1098;46351;5010;100148;82859>

Espoon yritysalueet 2001

Helsingin seudun osaamisen maankäyttöstrategia, osa II- Luova kampusverkosto (2004)

Helsingin seutu 2050 - Näkökulmia seutuvisioon (2008)
http://www.hel2.fi/Helsinginseutu/Hsyk/Hsyk_181208/asia1liite1.pdf

Kaupunkiseutusuunnitelma 19.6.2007
http://www.hel2.fi/Helsinginseutu/Pks/HS_Kaupunkiseutusuunnitelma_190607.pdf

Menestyvä metropoli, metropolialueen kilpailukykystrategia (2009)
http://www.hel2.fi/Helsinginseutu/Pks/PKS_kilpailukykystrategia_020609.pdf

Pääkaupunkiseudun yritysraportti - yritysten ja niiden toimipaikkojen rakenne, sijoittuminen ja muutostrendit 2000-luvulla. YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta. Helsinki 2009
http://www.ytv.fi/NR/rdonlyres/4CAE5C7A-5E7E-4D5B-975B-C1EBD62F1C25/0/Paakaupunkiseudun_yritysraportti_10_2009.pdf

Tarkistettut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) 1.3.2009
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=94397&lan=fi>

Uudenmaan maakuntakaava, vahvistettu 2006
<http://www.uudenmaanliitto.fi/index.phtml?s=122>

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavatyö on käynnissä
<http://www.uudenmaanliitto.fi/index.phtml?s=1186>

Uudenmaan innovaatiostrategia (2006)
http://www.uudenmaanliitto.fi/files/1101/innovaatiostrategia_verkko.pdf

Uudenmaan 2000-luvun osaamisen maankäyttöstrategia - loppuraportti (2001)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) 2000
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=94382&lan=fi>

